

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АДОБРЫЙ ПРАЕКТ ПАГАДНЕННЯ З РАСІЯЙ АБ СУПРАЦОЎНІЦТВЕ Ў БУДАЎНІЦТВЕ БЕЛАРУСКОЙ АЭС

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка адобрыў праект між-урадавага пагаднення паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй аб супрацоўніцтве ў будаўніцтве на тэрыторыі Беларусі атамнай электрастанцыі з улікам змяняльнай прынцыповага характару, унесены ў выніку правядзення перагавораў з расійскім бокам. Указ аб гэтым Прэзідэнт Беларусі падпісаў 14 сакавіка.

На падпісанне пагаднення з беларускага боку ўпаўнаважаны міністр энергетыкі Аляксандр Азярца. Пагадненне будзе часова прымяняцца да даты падпісанна да яго ўступлення ў сілу.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«Наш рэактар будзе сейсмаўстойлівы...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Між іншым, французы да гэтага часу будуць свае атамныя электрастанцыі без сістэм пасіўнага адрыву цяпла і не збіраюцца і ўводзіць. Але выпадак з Японіяй прадэманструваў, наколькі важная такая сістэма.

Такім чынам, два галоўныя прынцыпы бяспекі будучай беларускай АЭС: вялікі запас сейсмічнай трываласці рэактара і наяўнасць пасіўнай сістэмы адрыву цяпла пры пераграве ўнутры актыўнай зоны. Між іншым, абаронка абалонка рэактара беларускай АЭС вытрымае ўраган з хуткасцю паветра да 56 метраў у секунду і падзенне самалёта вагой 20 тон.

Інга МІНДАЛЁВА.

«На гэты раз Нацыянальны банк не пойдзе на аднаразовую істотную дэвальвацыю рубля»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— У тым ліку менш купляць за майжы тавараў, змяншэнне імпарту якіх для краіны не будзе крытычным?

— Па-першае, стрымліваць спажывецкі імпорт, у тым ліку і абмежаванне кредитавання куплі імпартных тавараў. У свой час правільна былі забаронены валютныя крэдыты, якія толькі стымулявалі куплю імпарту. Сёння неабходна абмежаваць актыўнасць асобных банкаў, якія выдалі населеным тым крэдыты, чым прыцягнулі ад яго грошы. Ёсць банк, які наогул нічым іншым і не займаюцца, як толькі прыцягваюць грошы населеніцтва і выдаюць грошы населеніцтва. Гэта значыць, перадаюць грошы ад адной часткі беларусаў другой, стымуючы тым самым з аднаго боку спажывецкі імпорт, з другога — павелічэнне ў будучыні праблемнай запаванасці. Лічу, што ва ўмовах Беларусі можа быць уведзены ліміт на спажывецкае (не жылёвае) кредитаванне населеніцтва. Напрыклад, крэдыты населеніцтва не могуць быць большымі, чым 60 працэнтаў ад прыягнутых сродкаў населеніцтва. Апошняя лімба не канчаткова, тут неабходна ўсё больш дакладна падлічваць. Крэдыты павінны выдавацца ў першую чаргу рэальнаму сектару эканомікі.

— Па-другое, я не думаю, што прыняты захад па драбненні імпартных кантрактаў да 50 тысяч еўра дасць значны эффект па стрымліванні інвестыцыйнага імпарту: кантракты проста сталі драбніць альбо вынаходзіць іншыя схемы. Трэба не абмяжываць доступ да валюты, а зрабіць больш жорсткай грашова-кредытную палітыку стварэння свабодных рэсурсаў, якія накіроўваюцца на інвестыцыйны імпорт. Напрыклад, увесці на гэты тэрмін маратары, які гэты рабілі ва Украіне, на куплю камп'ютараў, аўтамабіляў і г.д. за кошт бюджэтных сродкаў. Дзяржава як уласнік дзяржаўнага прамісловасці да змяншэння адмоўнага гандлёвага сальда можа сваім прадпрыемствам затармазіць праекты, якія патрабуюць масаваных закупак імпартнага абсталявання. Гэта датычыцца ў тым ліку і сельскай гаспадаркі, якая, не заробіўшы грошаў, у доўгі амаль што ні на кожную ферму купляе звышчасучасныя рабатызаваныя даільныя комплексы. Станем жывы багаці, заробім больш валюты — будзем купляць імпартнае. А зараз неабходна стымуляваць куплю айчынных машын і абсталявання, прычым не самых імпартацэйскіх. І такім чынам мы больш-менш затармазім рост адмоўнага сальда.

— Тым больш, што вынікі першага месяца года паказваюць, што па таварах мы гандлявалі далёка не на сваю карысць.

— Адмоўнае сальда па таварах сапраўды за студзень гэтага года дасягнула фантастычнай лічбы — амаль мільярд даляраў. Такага яшчэ ніколі не было, каб за студзень адмоўнае сальда было настолькі вялікім. Тут сапраўды неабходна ісці на пералічаныя мной непапулярныя захавы, але яны не павінны падрываць нацыянальную валюту. І нельга аб'яўляць рублі, які апынуліся ў аптовага імпарцёра, якімісьці не такімі, як рублі ў нейкага іншага прадпрыемства, яны павінны быць аднолькава канверсоўнамі. Калі вы заробілі рублі, то яны павінны быць аднолькава канверсоўнамі незалежна ад таго, у каго яны знаходзяцца — у прыватнага прадпрыемства ці дзяржаўнага. Зраўнаваць, што не кожнае прадпрыемства можа і павінна зарабляць валюту. Ёсць аптовы імпарцёр, ёсць экспартёр, і доступ да валюты ва ўсіх павінен быць аднолькавым. Іншая справа, што попыт на імпорт можна з дапамогай, напрыклад, прыведзеных мной захаву, істотна зменшыць. І ў апошніх, што Нацыянальны банк атрымаў урок з ранейшай 20-працэнтнай дэвальвацыі рубля і свёрта на істотную дэвальвацыю не пойдзе. Іншая справа, што трэба б'ясаць з экспертаў і работнікаў Нацыянальнага банка калектыву, які мог бы пераканаць Міжнародны валютны фонд у тым, што мы, адмаўляючыся ад дэвальвацыі, паступаем правільна.

Table with 4 columns: Наименование, Код строки, На начало года, На конец отчетного периода. Rows include АКТИВ (1. Внеоборотные активы, 2. Оборотные активы, Баланс) and ПАССИВ (1. Капитал и резервы, 2. Обязательства, Баланс).

Table with 4 columns: Наименование, Код строки, За отчетный период, За аналогичный период прошлого года. Rows include 1. Выручка от реализации товаров, 2. Налоги и сборы, 3. Расходы на реализацию, 4. Прибыль (убыток) от реализации товаров, 5. Прибыль (убыток) от операционных доходов и расходов, 6. Прибыль (убыток) от внеоперационных доходов и расходов, 7. Чистая прибыль (убыток).

Table with 4 columns: Наименование, Единица измерения, За отчетный период, За аналогичный период прошлого года. Rows include 1. Количество акций у акционеров в том числе, 2. Наисчислено на выплату дивидендов, 3. Дивиденды, приходящиеся на одну акцию, 4. Кредиторская задолженность, 5. Дебиторская задолженность, 6. Среднесписочная численность работающих.

Директор ОАО «Универсам Рига» М.Г. Кодеба, Главный бухгалтер И.А. Черкас

«У БЕЛАРУСІ ЗАМЕЖНАМУ БІЗНЭСУ ГАРАНТАВАНЫ СТАБІЛЬНАСЦЬ І ПРАДКАЗАЛЬНАСЦЬ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксандр Лукашэнка таксама падкрэсліў, што ў Беларусі замежнаму бізнэсу гарантаваны стабільнасць і прадказальнасць. «Думаю, што для бізнэсу галоўнае, каб у той краіне, куды вы хацелі б прыйсці са сваім капіталам, адкрыць сваю справу, былі стабільнасць і прадказальнасць. Мы гэта багачэе маем», — сказаў ён.

У сваю чаргу кіруючы дырэктар і саўладальнік кампаніі «Стэмкор» Дэвід Фактар, гаворачы ад імя ўсіх прысутных на сустрэчы, адзначыў іх намер развіваць бізнэс у Беларусі. На яго думку, прысутнасць на гэтай сустрэчы прадстаўніцтваў беларускага ўрада сведчыць аб тым, што бакі змогуць дасягнуць вяртальных вынікаў. «Па стане на гэты час мы змаглі знайсці ў Беларусі сумленнасць і надзейнасць», — сказаў ён і дадаў, што ўсе ўдзельнікі сустрэчы з боку дзелавых колаў Вялікабрытаніі і Ірландыі хочучы знайсці спосабы ўвасобіць свае намеры ў канкрэтны бізнэс.

Уладальнік кампаніі «Фінтэк» (займаецца пастаўкамі ўгнаенняў), віцэ-прэзідэнт Савета дэлегавага супрацоўніцтва «Беларусь-ЕС» Джон Скалі выказаў зацікаўленасць у арганізацыі паставак беларускіх калійных ўгнаенняў за мяжу. Аднак ён паскардзіўся на тое, што прымяненне да еўрапейскага рынку праблема заключаецца ў дзейных антыдзэмлінгавых мерах, якія прымяняе ЕС адносна імпарту калійных ўгнаенняў з Беларусі і Расіі. «У канцы мінулага года мы пасралі, і Еўрапейская камісія згадзілася на тое, каб аднавіць разбор адносна дзейных мер па абмежаванні паставак беларускіх калійных ўгнаенняў». Мы лымш, што на сённяшні дзень больш няма неабходнасці ў прадаўжэнні дзеяння гэтых мер», — сказаў бізнэсмен.

У сваю чаргу выканаўчы дырэктар і ўладальнік кампаніі «Лорэнс Пірс» (працуе ў Беларусі ўжо 20 гадоў) Вінцэнт Пірс адзначыў высокі прафесіяналізм беларусаў і дружалюбнасць. «Мы ніколі не сумняваемся, рэкамендуем Беларусь іншым партнёрам як месца, дзе можна рабіць бізнэс. Рады павадаміць, што ў нас няма ніякіх праблем», — дадаў ён. Выслушавшы прапановы бізнэсмэнаў, Аляксандр Лукашэнка адзначыў зацікаўленасць беларускага боку ў хуткай рэалізацыі на практыцы ўсіх планаў. «Як у любых іншых дзяржавах, у нас ёсць пэўныя праблемы, але я ўпэўнены, што разам з вамі нам будзе лягчэй пераадолець гэтыя праблемы», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Прэзідэнт таксама даручыў першаму віцэ-прэ'еру Уладзіміру Сямашку арганізаваць сустрэчы інвестараў з прадстаўнікамі профільных міністэрстваў і ведамстваў, каб дэтальна абмеркаваць далейшыя супрацоўніцтва.

УДЗЕНЬ СОНЕЧНА, А УНАЧЫ ЗНОЎ МАРАЗЫ

Не паспелі мы як след пагрэцца ў нядзелю, калі на поўдні было тэмпературы 15, а ў Мінску 10 цяпла, які сёння прыйдзе чарговыя халодныя атмасферны фронт паведамляе рэдакцыя галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідромэцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА. Максімальная тэмпература ўдзень 15 сакавіка 2—8 цяпла, на поўдні Брэскай і Гомельскай абласцей — 9—13 вышэй за 0. Тэмпература паветра ўначы ў сярэдзі і чацвер — 0—7 маразу, на поўначы краіны — да мінус 8—10 градусаў, уначы на чацвер у Шчэбінскай вобласці — да мінус 13. Удзень у гэтыя дні ад мінус 2 да плюс 5 градусаў. Даволі сонечна і суха кахаецца ў пятніці і суботу. Уначы будзе 3—10 маразу, пры праясненні нават да мінус 13—15 градусаў, удзень 0—плюс 7, а ў Брэскай вобласці да 10 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

З 14 САКАВІКА ПАВЫШАНА ЦАНА НА АЎТАБЕНЗІН НАРМАЛЬ-80

Загадам «Белнафтахіма» з 14 сакавіка бгучага года цана на аўтабензін Нармаль-80, які рэалізуецца АЭС канцэра, павышана амаль на 19 працэнтаў да Br2850 за літр, паведалі БЕЛТА ў прэс-службе канцэра.

У «Белнафтахіме» адзначылі, што змяненне цаны на аўтабензін Нармаль-80 звязана, перш за ўсё, з экалагічнай мэтай. Гэты від аўтамабільнага паліва найбольш небяспечны для навакольнага асяроддзя і забаронены для прымянення ва ўсіх краінах-суседках Беларусі, акрамя Расіі і Украіны.

КОЛКАСЦЬ РГА «БЕЛАЯ РУСЬ» ЗА ДВА ГАДЫ ВЫРАСЛА БОЛЬШ ЯК НА 30 ТЫС. ЧАЛВЕКАК

Аб гэтым паведаміў на пасяджэнні рэспубліканскага савета арганізацыі ёе старшыня, першы намеснік кіраўніа Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Аляксандр Радзкоў, перадае БЕЛТА.

Калі ў 2009 годзе колькасць арганізацыі складала каля 80 тыс., то цяпер у яе ўваходзяць 112 тыс. 108 беларусаў. Найбольш буйнымі арганізацыямі з абласных з'яўляюцца Мінская гарадская (25 тыс. 192 чалавек) і Мінская абласная (18 тыс. 577). Аляксандр Радзкоў адзначыў, што ў 2010 годзе значна амаль на 9 тыс. чалавек, павялічылася колькасць Гомельскай абласной арганізацыі. Цяпер яна складае больш як 12 тыс. членаў. Актыўна развіваецца таксама рух па стварэнні прыватных арганізацыяў па вытворчым прынцыпе. За два гады створана 9 такіх арганізацыяў. Найбольш буйнымі сталі прыватныя арганізацыі ў Беларусьбанку і Беларэпрамбанку. Іх колькасць дасягнула 2 тыс. 326 і 1 тыс. 68 чалавек адпаведна.

Як расказаў Аляксандр Радзкоў, РГА «Белая Русь» ажыццяўляе сваю дзейнасць выключна за кошт членаўскай унесаў. У 2009 годзе сабрана больш як Br2 млрд, у 2010 годзе — амаль Br3 млрд. «Гэтыя сродкі даюць магчымасць нам праводзіць мерапрыемствы і акцыі, у тым ліку ў рэспубліканскім і абласным маштабах», — сказаў ён. У якасці прыкладу Аляксандр Радзкоў прывёў акцыю «Белая Русь» — з любоўю да дзяцей, і, прымеркаваную да Дня незалежнасці, акцыю «Белая Русь» — за бясопаску дзяцей на дарогах!» да Дня веду. На думку Аляксандра Радзкова, прыватным арганізацыям неабходна як мага больш актыўна праводзіць конкурсы на лепшую пастановку работы сярод прыватных арганізацыяў. «Правядзенне такіх конкурсаў стымулюе чалавека, дае яму магчымасць паказаць свае лепшыя якасці, аб'ядноўвае калектыву», — упуўнены кіраўнік РГА «Белая Русь». Пераход на партыйныя прынцыпы для РГА «Белая Русь» павінен быць паслядоўным.

ТРАСПАРТНЫ КАНТРОЛЬ НА БЕЛАРУСНА-РАСІЙСКОЙ МЯЖЫ ПЕРАСТАНЕ ДЗЕЙНІЧАЦЬ З 1 КРАСАВІКА

Аб гэтым заявіў па выніках пасяджэння Камісіі Митнага саюза першы намеснік старшын Урада Расіі Ігар ШВУБАЛУА.

Table with 2 columns: Курсы зменных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.03.2011 г. (для блізкавалю) and Курс зменных валют аб Беларускім рэспубліканскім Цэнтральным Банкам.

«Каб выйсці з гэтай сітуацыі, мы закупілі максімум газу ў I квартале, калі ён яшчэ больш-менш танна, і за кошт гэтага плануем збалансаваць год і не дапусціць рэзкага росту кошту на газ для бытавых сетак і для прадпрыемстваў», — растлумачыў міністр. Пры гэтым ён дадаў, што такія кошту на газ, якія ўжо ўлічваюць зніжку ў 100 даляраў, з'яўляюцца вельмі высокімі для ўкраінскай эканомікі.

У сваю чаргу прэм'ер-міністр Украіны Мікалай Азаруў адзначыў, у канцы мінулага тыдня, што без 100-даляровай зніжкі на расійскі газ Украіна была б банкрутам. У красавіку 2010 года Газпрам і «Нафтахаз Украіны» ўзгаднілі зніжку на газ для Украіны, паводле якой зніжэнне складале 30% ад кошту газу, але не больш за 100 даляраў за 1 тыс. куб. м. Дамоўленасці былі дасягнуты ў рамках «харкаўскага дагавора», па якім Чарнаморскі флот застаўся на тэрыторыі Украіны.

НАКЛАДНЫЯ ВЕЙКІ НАРОЎНІ З КАЛЯРОВАМІ ЛІНЗАМІ НЕБЯСПЕЧНЫЯ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

Накладныя вейкі і кантактныя лінзы небяспечныя для здароўя жанчын, папярэджваюць тайскія афтальмолагі. У Тайландзе і іншых краінах такая мода стала сапраўды папулярнай, таму медыкі пачалі б'яць трывогу, бо моднікам пагражае ўвострыя вочныя інфекцыі і зніжэнне зроку.

Адмыслоўцы выступаюць з заклікам узмацніць жорсткасць кантролю за продажами падобнай прадукцыі. Напрыклад, у каралеўстве лінзы і вейкі можна купіць усюды за сціплым 3-10 даляраў. «Штодня мы сутыкаемся з жудаснымі інфекцыямі, якія падлеткі заносзяць у вочы, надазваючы лінзы бруднымі рукамі, каментуе доктар Віракул Чыамаварат. Потым, эканомічам, людзі не выкідаюць лінзы ў тэрмін, а выкарыстоўваюць іх на працягу некалькіх месяцаў. Самы трывалыя лінзы — кан'юктывы, аднак сустракаецца і адсленнае сыткаці. Мы прагназем пагаршэнне зроку ў 30000 чалавек сёлета. А вось спалучэнне лінзаў і веек проста забойнае. Дазволіць сабе гэта можна толькі раз на год».

ПАДМАН ПАД ГІПНОЗАМ

У Мінску з'явіліся махляры, якія ўвядзюць сваіх ахвяр у транс і за вялікі грошы прадаюць танныя тавары.

У прыватнасці, паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік аддзлення інфармацыі і грамадскай сувязі ГУУС Мінгарвыканкама Аляксандр ЛАСТОЎСКІ, пад выгладам дарагога посуду зламскімі рэалізацыю пацярпелым танныя наборы. Прычым падманваюць людзей на вялікі грошы — размова ідзе пра сумы ад некалькіх сотняў да некалькіх тысяч даляраў.

Напрыклад, у мінулы нядзелю група махляроў «засвацілася» на сталічнай вуліцы Сурыкава ў двары дома №19, дзе адзіны з іх «падкупіў» да пенсіянеркі, а двое другіх «чакалі ў машыне. Невядома малады чалавек цыганскай знешнасці назваўся жанчыне венграм, распаўвё пра тое, што адлятае на рэдзім і яму тэрмінова патрэбныя грошы. Паводле слоў унучкі пенсіянеркі, бабуну ўвёлі ў транс, пасля чаго яна вяла сябе неадэкватна і спрабавала абавязкова купіць у незнаёмага посуд. На ўшчасце, ад гэтага неабачлівага ўнучку яе адаварылі сявакі.

Як адзначыў Аляксандр Ластоўскі, дзейнічаюць махляры-гіпнатызэры групы па некалькі чалавек і могуць зачыпаць патэнцыйных «кліентаў» як на вуліцы, так і прыйсці на кватэру. Ніхто з іх не з'яўляецца грамадзяннай нашай краіны, а сама вялікая небяспэка заключаецца менавіта ў тым, што яны валодаюць навыкамі гіпнозу і літаральна ўвядзюць ахвяру ў транс, каб пацярпелы распусціцца за драбязь вялікімі грашамі.

Каб не трапіць у лік пацярпелых ад гэтых запяччэнняў, у ГУУС рэкамендуець, па-першае, не купляць нічога з рук і не ўступаць у дыялог з тымі, хто раіць купіць тавар грама на вуліцы. Акрамя таго, не трэба звяртацца ўвагі на такіх гандляроў, не глядзець ім у вочы і не спыняцца каля іх. Пакуль жа праваахоўнікі вядуць пошук махляроў-гіпнатызэраў.

Ігар ГРЫШЫН.

МІНІЧАНЕ Ў 2010 ГОДЗЕ ЗАРАБІЛІ 2,3 МЛРД РУБЛЁЎ ПРЫ ДАПАМОЗЕ ІНТЭРІЗТУ

У падатковы інспекцыі Мінска з 1 студзеня па 1 сакавіка 2011 года прадстаўлены 6 850 падатковых дэкларацый аб фізічных асоб.

Па выніках перааралку падаходнага падатку мінчане павінны заплаціць каля 9 млрд рублёў. Самую вялікую суму неабходна ўнесці жыхару Цэнтральнага раёна — 1,5 млрд рублёў з даходу 12,7 млрд рублёў. Столькі мінчані зарабіў ад продажу акцыяў. 104 чалавекі ў добраахвотным парадку задэкларавалі даходы ў памеры 2,3 млрд рублёў, атрыманыя праз інтэрнет, у тым ліку 817 млн рублёў ад гульні ў покер. Ім трэба будзе заплаціць падаходны падатак 241 млн рублёў.

Святлана ФРАЛЯНKOBA, «Мінск—Навіны».

«Online-марафон» ПЕНСІЯ, БЯСПЕКА ПРАЦЫ, САЦПАДТРЫМКА

Бліжэйшым часам Міністэрства працы і сацыяльнай абароны наладзіць чарговы «online-марафон», удзел у якім могуць узяць усё жыхары нашай краіны.

Як паведамляе прэс-сакратар міністэрства Варвара АЛЕКСАНДРОВА, у рамках «online-марафона» запланавана правядзенне трох інтэрактыўных канферэнцый. Першая з іх, 17 сакавіка, будзе прысвечана пенсіям, другая, 22 сакавіка, — падтрымоўцы, перападтрымоўцы, стажыроўцы, павышэнню кваліфікацыі і правядзеньні вядуць работнікаў па ахове працы, а трэцяя, 29 сакавіка, — пытаным сацыяльнай абароны пажылых людзей, ветэранаў і інвалідаў. Прычым у гэтыя дні ўсе тры канферэнцыі пройдзюць у аднолькавы час — з 11.00 да 12.30.

Дарчы, нагадала Варвара Аляксандраўна, здаць сваё пытанне спецыялістам міністэрства зможа кожны. Непасрэдна ў дзень і час правядзення канферэнцыі зрабіць гэта магчыма праз сайт www.mintrud.gov.by (раздзел «Інтэрактыўныя канферэнцыі»), а напярэдадні — праз e-mail: press@mintrud.gov.by або па факсе (8-017) 306-38-84 (з адзнакай «online-марафон»).

Сяргей ГРЫБ.

Абзац

У Беларусі пачаліся веснавыя палывыя работы. У гаспадаркі вядзюць мінеральную падкормку шматгадоўных траў. У хуткім часе мінеральны ўгнаенні пачнуць уносіцца і з дапамогай сельгасавіацыі.

Споўнілася б 80 гадоў з дня нараджэння вядомага акцёра, народнага артыста Беларусі Паўла Піліпавіча Дубашынскага. На сцэне Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы ён сыграў вялікую колькасць роляў самых розных жанраў. Яго голас добра вядомы радыёслухачам. У тэатры ён працаваў да апошняга дня свайго жыцця. Памер у 2002 г.

Транспартная міліцыя Беларусі 13 сакавіка канфіскавала больш за тысячу літраў самагоннага брагі. Праверкі праводзіліся сумесна з тэрытарыяльнымі органамі міліцыі палібу з аб'ектаў чыгуначнага транспарту. У прыватнасці, у Столінскім раёне выяўлены і знішчаны міні-завод па вытворчасці самагону, на якім захоўвалася 200 л брагі. У лясках Калінкавіцкага і Ляхавіцкага раёнаў у той жа дзень канфіскавана 380 і 240 л брагі адпаведна. А ў Бабруйску затрымалі 70-гадовага пенсіянера, у якога па месцы жыхарства забралі 135 л самагонкі і 360 л сыравіны для яе прыгатавання.

Адраз 3 чалавекі трапілі пад цяжкі на перагонне паміж станцыямі Баранавічы Палескія і Баранавічы Цэнтральныя. 13 сакавіка цяжкім Баранавічы — Жыгмонд былі траўмаваныя два мужчыны і жанчына. Пацярпелыя — 40-гадовая жыхарка в. Арабашчына і двое гараджан, 24 і 29 гадоў, — былі нецярпячы. Жанчына спатыкнулася і завалілася. Спладарожнікі спрабавалі дапамагчы ёй падняцца, але, мабыць, гэта ім не ўдалося. Мужчыны сталі цягнуць жанчыну, і ўся тройца трапіла пад цяжкі. У мужчын медыкі канстатавалі чэрпана-мазгавыя траўмы. У жыхаркі Баранавіцкага раёна, акрамя іншых траўмаў, ампутаваныя абедзве нагі.

На перагонне Чэрвіна — Орша Усходняга гуразым цяжкім смяротна траўмаваны 19-гадовы жыхар Аршанскага раёна.

У ДТЗ загінуў вельаспедыст. У Калінкавіцкім раёне вельаспедыст рухаўся ў спадарожным кірунку, у выніку наезду аўтамабіля ён атрымаў цяжкія цялесныя пашкоджанні, быў шпіталізаваны ў Калінкавіцкую бальніцу, дзе памёр.

Пюўні абзац

У Шатландыі і Англіі з'явіліся змагаюцца пры дапамозе цукерак. Начныя крыкі пад вокнамі раздражняюць усіх, і шатландцы не выключаюць. Таму ў горадзе Данфермлін п'яным іспатланна раздаюць смактулькі. Бо тую, у каго рот заняты цукеркай, менш раве і лаецца. Да таго ж даследванні паказваюць, што цукар зніжае агресію ў падлітых людзей. І добрапрыстойныя мясцовыя жыхары спяць больш спакойна. Зараз ледзяшы раздаюць на выхадзе з пабў і клубуў. Напрыклад, у мінулы суботу паліцыі і добраахвотныя памочнікі раздалі 1200 цукерак. «Тая ноц была больш ціха, чым звычайная», — сказаў галоўны інспектар горада Боб Бейкер. Падобны эксперымент правялі і ў гарадах Англіі і Уэльса.

У Ізраілі за стрыжку кіпцоўру ў ката будучы саджаць у турму. Урад Ізраіля прыняў законпраект, які забараняе стрыжкі кіпцоўры хатнім членам. Парушальнікам пагражае 3 гады турмнага зняволення альбо штраф у памеры 19 тыс. даляраў. Выключэнне робіцца толькі для гаспадароў, якія стрыглі або выдалілі пазноцкі кошчы па медыцынскіх паказаннях. Ініцыятары законпраекта перакананыя, што такія суровыя меры неабходныя. Уладальнікі катуў зяртаюцца да ветэрынараў з просьбай пра хірургічнае ўмяшанне паша таво, які іх гадаванцы, вядуць свой звыклай пад жыцця, тоцяць кіпцоўры аб сцені, мэбле і іншых рэчы. Пасля аперацыі ў жывёлаў пачынаюцца крывацёкі, павышэнне тэмпература, магчымыя пухліны, жывёла пакутуе.

Паводле паведамленняў карэспандэнту «Звязды» і інфармагенцтваў.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже неиспользуемого имущества, находящегося в республиканской собственности, с установлением начальной цены продажи, равной одной базовой величине

Организатор аукциона: Фонд «Минскоблгосимущество», г. Минск, ул. Чкалова, 5, тел.: (8017) 224 39 76, (8017) 500 47 10. Место проведения аукциона: г. Минск, ул. Чкалова, 5

Сведения о неиспользуемом имуществе

Дата и время проведения аукциона: 19 апреля 2011 г. в 11.00

Капитальное строение (инв. № 622/С-21209) — одноэтажное здание детских яслей с блочной пристройкой и двумя кирпичными холодными пристройками общей площадью 498,0 кв. м. 1958 года постройки, фундамент бетонный, стены — брусна, облицованы силикатным кирпичом, перегородки дощатые, кирпичные, перекрытия чердачное деревянное, крыша — шифер. Деревянный забор 1958 года постройки. Асфальтобетонная дорожка 1958 года постройки. Неиспользуемое имущество расположено по адресу: Минская обл., Столбцовский район, Новосверженский с/с, д. Новый Свержень, ул. Мирская, д. 69, на земельном участке площадью 0,3784 га, назначение — земельный участок под постройками и дворами для содержания и обслуживания здания и сооружений детских яслей в д. Новый Свержень, ул. Мирская, д. 69. Срок аренды земельного участка — 20 лет. Условие использования земельного участка: разрешить победителю аукциона в установленном порядке использовать земельный участок по целевому назначению.

Условия аукциона по продаже неиспользуемого имущества: осуществ

НЕ сакрэт, што хтосьці зважае выключна на календар і лічыць пачаткам вясны 1 сакавіка. А хтосьці «пераносіць» гэту дату амаль на тры тыдні — на час, калі дзень становіцца роўным ночы. Але спрэчкі — справа ў любым выпадку няўдзячная. Тым больш што ёсць месца, дзе Вясна — заўсёды.

УСЁ ПАЙШЛО З... КАРЫБКІ

Каб трапіць сюды, трэба «стаць» на шашу з Круглага на Слаўнае і адмераць прыкладна сем-восем кіламетраў. Відачным «плюсам» тут будзе добрая дарога. А «мінусам» — адсутнасць па-трэбнага указальніка. Таму ў якасці арвенцру можна выбраць вёску Міхайкава. Ад яе да пункта прызначэння застаецца літаральна дзве сотні метраў.

Сцвярджаюць, што некалі няйка «паделу» ўвогуле не было. Два

кам» назвае цяжка. Глеба — ці не суцэльны «цяжкі» суглінак. Адно, што пры добрым доглядзе тут усё ж някельска радзіла бульба. Прычым «зямельнае пытанне» — далёка не апошняе. Нягледзячы на невялікую адлегласць ад райцэнтра, большасць жыхароў Вясны жыла і жыўе з сельскай гаспадаркі.

Не так даўно адным з напрамкаў мясцовага сельгаспрадпрыемства з'яўляліся... качкі. Справа цікавая. Але, як аказалася, — і рызкоўная. У вяртлівых 1990-х качкі не вытрымалі канкурэнцыі з замежнымі курынымі кумпячка-

Некалі тут быў хмызняк.

ГУД БАЙ, АМЕРЫКА. ЖЫВЕ — КРАСУЛЯ

Назвы некаторых вёсак Кругляншчыны — па-сапраўднаму адметныя. Кажуць, што некалі тут нават была свая... Амерыка. Праўда, жыхароў у ёй ужо не засталася, і, на жаль, гэты населены пункт знік. Затое пры жаданні ў раёне трапіць адшукаць Слаўнянку. А таксама Красулю. Ёсць тут і ўласны «аналаг» знакамітай расійскай Рублёўкі — Рублёўск.

І ўсё ж пасля знаёмства з Вясной і адчування нейкай разняволенасці хочацца накіравацца крыху ў іншае месца — вёску Свабоду.

НА ЎЗГОРКАХ І ПЯСКАХ

Шлях з Вясны ў Свабоду атрымаецца непрацяглым. Усё даволі нескладана: вярнуцца па той жа шашы амаль да Круглага і калі самага райцэнтра збочыць налева. Дарэчы, напасткі ад горада да вёскі — крыху больш за кіламетр. Аднак з адной істотнай перашкодай — ракой Друц. І з аднаго боку, падобную акалічнасць ні ў якім рае не назавеш перавагай: «прамога» моста няма, узімку праблема сувязі часцічком вырашаецца па лёдзе, а ўлетку — дзякуючы адмысловай, вядомай толькі мясцовым жыхарам, кладцы.

Аднак з іншага боку, вынік унікальнага становішча — цішыня. А плюс да таго тут проста прыгожа. Свабоду месціцца на высокім, пакрытым беразе. І Кругалае з яго — як на далоні.

Лічыцца, што вёска Свабоду з'явілася неўзабаве ў пачатку 1920-х гадоў. Менавіта тады некалькі выхадцаў з бліжэйшай Казіміроўкі вырашылі падацца бліжэй да рэчкі, павысякалі тут непраходны хмызняк, паставілі хаты і сталі жыць на гэтай зямлі.

— Магчыма, для сельскай гаспадаркі.

Раіса ФЕДАРЦОВА: «З сонцам — веселей».

цяперашняга населення пункты з'яўляліся пасёлкамі адной і той жа вёскі. Затым яны набылі самастойнасць. Прычым Міхайкава сваю назву захавала, а вось другі пасёлак — Каробка — стаў больш мілагучнай Вясной.

— Калі я выйшла замуж і прыехала сюды ў 1965 годзе, то ўсё спадабалася: тут быў някельскі саўгас, зусім побач, у Міхайкаве, знаходзілася школа і крама, але ці не галоўнае — у вёсцы жыло шмат людзей, — адзначае пенсіянерка, жыхарка Вясны Раіса Міхайлаўна Федарцова. — І людзей большага працавітых. Магчыма, жылі ў нас і не надта багата, але і не бедна. Кожны імкнуўся зарабіць, ва ўсіх былі агароды, свінні, каровы.

А яшчэ мясцовай адметнасцю з'яўляецца лес. Не вельмі вялікі, затое з «уласнымі» малінамі, баравікамі, абомкімі і апенкамі. Па іх ходзяць і дагэтуль — балазе наваколле не кранула радзіяцыя.

Але адначасова ў нечым вёсцы не пашанцавала — блізка няма рэчкі. Ды і гэтыя землі «падарун-

мі, вядомымі «ножамі Буша». Фінансавы стан гаспадаркі стаў пагаршацца. І сітуацыю выратавала толькі рэарганізацыя — ператварэнне ў філіял больш магутнай ААТ «Агракамбінат Прыднэпроўскі».

Цяпер філіял часцей за ўсё называюць «серадняком», і, безумоўна, гэта адыграла сваю ролю. Сапраўды, Вясна з'яўляецца вёскай невялікай, жыўе ў ёй усяго тры з паловай дзясяткі чалавек. «Свая» інфраструктура адсутнічае. Але ў той жа час не так даўно гаспадарка збудавала тут тры новыя домкі. Бо побач у Міхайкаве — ферма. А ў «дадатка» да працоўных месцаў там жа знаходзіцца крама і клуб. І само па сабе гэта — сведчанне будучыні.

— Ці чакаем мы вясну? — перапытваецца Раіса Федарцова. — Вядома ж! Так, цяпер жыць прасцей: і дарогі заўсёды пачысцяць, і па ваду ў калодзеж хадзіць не трэба — вада ў хаце. Але зімой — не тое. А зазіяе яносна сонца — і адразу ж становіцца веселей.

падаркі месца тут не вельмі добрае — узгоркі і пясок, — заўважае жыхарка вёскі, пенсіянерка Галіна Дзмітрыеўна Курачкіна. — Але ўрэшце рэшт ці не усё залежыць ад людзей. Нібыта нікога працаваць у Свабодзе не прымушаў, але ў нас ніколі не ленаваліся, усё трывалі ўласную гаспадарку, уладкоўваліся ў саўгасе або ў Круглым — вось і жылі някельска.

Раней, адзначае Галіна Курачкіна, было складаней, бо «і сена, і бульбу і лён — толькі сваімі рукамі». Цяпер жа нашмат больш тэхнікі. Таму «хто хоча працаваць — той заробіць». А, апроч таго, гаспадарка можа даць жыллё — «не трэба будавацца самім, не трэба на ўсім эканоміць».

Адно шкада — вёска Свабоду стала зусім не вялікай. Нейкіх неўпрыкмет многія мясцовыя жыхары раз'ехаліся паўсюль — у Кругалае, Мінск, Гродна, Маскву. Сёння ў Свабодзе налічваецца толькі 22 чалавекі. А адной з адметнасцяў вёскі з'яўляюцца пустыя хаты. Калі нікалі іх купляюць, але казач пра надта вялікі попыт не выпадае, дадаткова сказаць, што «рынкавы» кошт дома складае ўсяго некалькі мільёнаў беларускіх рублёў.

— Наўрад ці можна весці гаворку аб тым, што тут з'явіцца якая-небудзь уласная вытворчасць ці аб перспектывах «адычэцкіх» вёскі да райцэнтра — і ў тым ліку з-за іх «раздзеленасці» ракой, — зазначае старшыня Круглянскага сельсавета Аляксандр Рылькоў. — Але тая ж Друц і наваколныя краявіды — таксама аргументы. Для жыцця і спакойнага адпачынку гэта малаўнянае месца падаецца ці не ідэальным. Таму цалкам верагодна, што з цягам часу яе па-сапраўднаму «асвоіць» дачнікі.

Сцяг ГРЫБ. Фота аўтара. Круглянскі раён.

Новыя дамы Вясны.

БЕГЛА ЛІСКА ЛЯ ЛЕСУ БЛІЗКА... І ДАЛЁКА ЯНА НЕ БАІЦЦА

ЕХАЛІ з Тамарай Ялкоўскай са Століна і любаваліся рыжымі прыгажунямі, што гуляюць па палатках уздоўж дарог. Тамара Анатольеўна ўзначальвае Камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, прыродаахоўнік са стажам. Яна гаворыць, што такія паводзіны звера абумоўлены рэчаіснасцю: лісы перасталі баяцца чалавека. Іх амаль зусім не страляюць. Людзі страцілі цікавасць да лісінага футра, а з паліўнічага азарту мала хто захаце забіваць лісіцу. Звер цяпер не адчувае небяспекі з боку чалавека — вось і ідзе на адкрыты прастор, у поле, ледзь не да самай дарогі.

Якое ж гэта прыгожае відовішча: амаль аранжавы зграбны звярок сярод белага снегу, асвечанага промянямі чырвонага на захадзе сонца! Рыжыя шэльмы самі цяпер ходзяць як паліўнічыя, высочваюць пад снегам мышку альбо спалоханага прыціхлага зайца. Ліса — цудоўны паліўнічы. Акрамя назіральных і кемлівасці, яна валодае добрай зрокавай памяццю, выдатным нюхам і вострым слыхам. Піскне недзе мыш, і ліса пачуе яе за сотню метраў, прашамаціць палёўка па сухой траве нават пад вялікім пластом снегу — ліса мігам там апыніцца. Мышкы яна старанна, ёй за суткі патрэбна з'есці 15-20 грызнуў. Пры гэтым лісіцы нібы дэманструюць сваю прыгажосць: адна грацыёзна задзірае хвост, сцішыўшыся і прыслухоўваючыся да лёгкага шограту пад снегам, другая павольна б'яжыць, лёгка ступаючы і паглядаючы па баках.

Ад Століна да Пінска паабпал дарог мы назіралі іх больш за дзясятка. Адно-дзве бачылі і за Пінскам. Але пачынала вечарыць, і разгледзець рыжых рабілася цяжка. А, можа, яны вечарам і не гуляюць.

Паліўніцтвазнаўцы маюць сваё тлумачэнне такім масавым лісіным паходам. Звычайна звер вызначаецца вялікай асярджанасцю, умее блытаць сляды, уцякаць ад пагоні. Але зараз у іх працягваецца шлобны перыяд. Таму і красуюцца лісы адна перад адной. У гэты час яны надзвычай актыўныя і не баяцца выходзіць на адкрыты прастор. А таму, што яны гуляюць на палях, ёсць простае тлумачэнне. Пасля камбайнаў, а таксама іншых сельгасмашын застаецца многа трупаў дробных грызнуў. Напрадвесні і такім пачастунам ліса не грэбуе. Ёй трэба нагуляць тлушчу, набрацца сіл да будучых клопатаў

пра нашчадкаў. Дарэчы, лісы — добрыя сямейнікі. Самцы бяруць удзел не толькі ў выхаванні маладняку, але і старанна клопаюцца пра сябровак, якія знаходзяцца з малымі ў нары: прыносяць ежу, добраўпарадкоўваюць жылло, нават вышукваюць і знішчаюць блох у раскошнай поўсці лісак. Калі ж бацька лісінага сямейства раптам загіне, на змену яму прыходзіць іншы самец і бярае на сябе клопаты пра лісінят і іх маці.

Зараз лягасы, заказнікі, таварыствы паліўнічых выдуць апрацоўку падлікаў жывёлы, якія толькі што прыведзены. Качатковыя вынікі чакаюцца неўзабаве ў красавіку. Але, як запэўнілі ў Брэсцкім вытворчым лесагаспадарчым аб'яднанні, апошняя пяць-шэсць гадоў папуляцыя лісы знаходзіцца прыкладна на адным узроўні. Ліс у нашых лясах больш не стала.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота аўтара.

ЯКІ СУЧАСНЫ ДОМ?

Адказ на гэтае пытанне можна будзе атрымаць на юбілейнай, пятай міжрэгіянальнай будаўнічай выставе «Сучасны дом», якая пройдзе ў Наваполацку. Арганізуюць выставу Наваполацкі гарвыканкам і «Віцебскі абласны цэнтр маркетынгу».

Удзельнікі выставы на працягу трох дзён (з 17 па 19 сакавіка) будуць больш за трыццаць вытворчых і гандлёвых прадпрыемстваў Мінска, Віцебскай і Мінскай абласцей.

Ад цеплаізаляцыі і басейнаў да навінак ландшафтнага дызайну — усё можна будзе ўбачыць на выставе. Яна з'яўляецца добрай магчымасцю заключыць дагаворы і зрабіць заказ на паслугі.

Сцяг ГРЫБ. Фота аўтара. Круглянскі раён.

Асуджаны за забойства на палыянні

Трагічна скончылася палыянне двух таварышаў. Адзін выпадкова забіў другога, прыняўшы за здабычу. Ракавая памылка ўчынена была ўвечар у Сенненскім раёне. Міжвольны забойца адразу і не зразумеў, што ўчыніў нешта страшнае. Шчыра шукаў напярнік па палыянні, які раптам знік. Пайшоў у бліжэйшую вёску, каб людзі дапамаглі адшукаць. Крычалі, сігналілі... І ўрэшце знайшлі сцяла.

Кр паведміў «Звязда» пракур Віцебскага раёна Вячаслаў СКРЫПЦІК, за прычыненне смерці па неасцярожнасці падчас палыяння мижвольны забойца ўжо асуджаны. Прыгаворам суда яму прызначылі пакаранне ў выглядзе папраўчых работ тэрмінам на два гады з утрыманнем 15 працэнтаў ад заробку на карысць дзяржавы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Мінскі гарадскі цэнтр нерухомасці

Извещение о проведении 15 апреля 2011 года открытого аукциона по продаже недвижимого имущества Национального олимпийского комитета Республики Беларусь

Номер предмета торгов	1	2
Предмет торгов (наименование и характеристики продаваемого имущества)	Квартира № 53 общей площадью 72,5 кв.м, инвентарный номер 500/D-631343; число комнат – 3, площадь жилых помещений – 47,4 кв.м, расположена на 6 этаже	Спортивный зал (помещение физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения) общей площадью 194,3 кв.м, инвентарный номер 500/D-7114726, расположен на 9-10 этажах
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, ул. Радужная, д. 13, кв. 53	г. Минск, ул. Радужная, д. 13, пом. 1н
Сведения о продавце	Национальный олимпийский комитет Республики Беларусь, ул. Я. Коласа, 2, 220005, г. Минск	УП «Олимпийский дом», проспект Независимости, д. 80а, 220012, г. Минск
Сведения об организаторе аукциона	Национальный олимпийский комитет Республики Беларусь, ул. Я. Коласа, 2, 220005, г. Минск	
Начальная цена предмета торгов без учета НДС	240 000 000 белорусских рублей	650 000 000 белорусских рублей
Сумма задатка	12 000 000 белорусских рублей	32 500 000 белорусских рублей

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копия свидетельства о государственной регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона установлен Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности НОК Беларуси.

Задаток перечисляется на расчетный счет Национального олимпийского комитета Республики Беларусь № 3015741313016, в отд. № 539 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, код 739, УНП 100265118 до 13.04.2011 включительно.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, осуществляется участником, выигравшим торги (претендентом на покупку).

Договор купли-продажи между продавцом и победителем аукциона (претендентом на покупку) заключается в течение 20 календарных дней с даты проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение срока, указанного в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Аукцион состоится **15 апреля 2011 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, 2, 3 этаж, пресс-центр НОК Беларуси. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с **16.03.2011 по 13.04.2011 включительно в рабочие дни с 09.00 до 17.00** по адресу: г. Минск, ул. Я. Коласа, 2, каб. 5.

Телефоны для справок: (029) 101 10 27, (029) 611 53 65.

Сайт в интернете: www.noc.by.

Па следзе дзікага зубра

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Не гэтак часта, як Аляксандр Кашталян жадае, ён наведвае зубрыны кут. Не больш, чым 10-15 разоў за зіму. Адапленасць, замежныя дарогі, нярэдка адсутнасць транспарту не дазваляюць ездзіць часцей. На працягу сямі гадоў Кашталян вядзе маніторынг і імкнецца зразумець, што адбываецца з тэрыторыяй зубрамі. Прычына трывогі за папуляцыю навідавоку: дзесяць гадоў статак не павялічваецца — застаецца прыкладна 34-38 гадоў. У той час, як іншыя, маладзейшыя беларускія статакі год ад года растуць, налічваюць больш за 60 асобін, працягваюць павялічвацца.

Па дарозе, пад шапаценне колаў пазадарожніка, Аляксандр прыгадвае гісторыю бярэзінскай зубрынай папуляцыі:

«У 1974 годзе з расійскага Пры-

окска-Цераснага зубрагадавальных Бярэзінскі запаведнік прывезлі аднаго самца і чатыры самкі белавяжскага радаводу і пасялілі ва ўрочышчы Увзак, недалёка ад возера Палік. У кожнай з жывёл былі нават свае імёны: Момент, Монна, Маніста, Матэжжа і Манета. Месца абралі багатае кармамі, не ўлічыўшы, што вакол былі балоты і забалочаныя лясы — не зубрыныя біятопы. Вось чаму экзатычныя гасціннасць: у жніўні таго ж года, пераплывушы Бярэзіну, згубіліся ў пазазаведных нетрах — акно пад Зямлінам. Шыракалістыя лясы, вясковыя сады і сельгаспалеткі былі для іх лепшай кармавой базай. А пойма невялікай ракі Цна, відэць, нагадвала ім месца абітання дагістарычных продкаў».

Лёс бярэзінскай папуляцыі аказаўся надзіва нешчаслівым. Мала, што жывёлы сышлі з запаведніка і аказаліся без нагляду, яшчэ пера-

тварыліся ў сапраўдных ізгоўя. За птавы пасеваў і шкоду на людскіх сельгаскультурах у запаведнік на зуброў ішлі скаргі. А ў 1976 годзе каля вёскі Новае Сяло браканьеры застрэлілі двух зубрыч. Толькі праз восем гадоў пасля незапланаванага перасялення за рэліктавымі жывёламі пачаўся больш-менш належаць догляд. Барысаўскі лягас прызначыў двух егераў-зубраводаў, а ў 1996 годзе стварыў нават заказнік-зубрагадавальнік на тэрыторыі Зямлінскага лясініцтва. Чаго лепшага можна было жадаць? Ды наўдого гэта доўжылася. У 2000-м годзе на тэрыторыі рассялення зуброў была створана паліўнічая зона падарка «Бярэзіна», і ахоўная зона перастала існаваць. А з 2004 года паліўнічая гаспадарка перайшла ў падпарадкаванне федэрацыі прасясаў Беларусі. Цяпер на зямлі зуброў поўным ходам ідуць палыянні і грывяць стрэлы. Жывёлы сталі баяцца людзей, хаваюцца ў лесе, і убачыць іх практычна немагчыма. Гэта і ёсць адзін з адказаў на пытанне, чаму тутэйшыя зубры такія дзікія. Уражае лічба смяротнасці жывёл: за ўвесь час існавання бярэзінскай папуляцыі (таксама называюць барысаўскай) зафіксавана 39 выпадкаў гібелі зуброў. Гэта нават больш, чым налічвае сёння ўвесь статак. Кашталян пераказвае, што ў зубрынай папуляцыі закладзены механізм выраджэння і для захавання статак неабходна завозіць новых жывёл з-за межы

Беларусі — напрыклад, Польшчы ці Галандыі.

— Неабудны падбор жывёл на пачатковым этапе фарміравання папуляцыі прывёў да нізкага ўзроўню індывідуальнай генетычнай разнастайнасці. Кажучы прастай мовай, перасяленцы з рэліктавымі жывёламі пачаўся больш-менш належаць догляд. Барысаўскі лягас прызначыў двух егераў-зубраводаў, а ў 1996 годзе стварыў нават заказнік-зубрагадавальнік на тэрыторыі Зямлінскага лясініцтва. Чаго лепшага можна было жадаць? Ды наўдого гэта доўжылася. У 2000-м годзе на тэрыторыі рассялення зуброў была створана паліўнічая зона падарка «Бярэзіна», і ахоўная зона перастала існаваць. А з 2004 года паліўнічая гаспадарка перайшла ў падпарадкаванне федэрацыі прасясаў Беларусі. Цяпер на зямлі зуброў поўным ходам ідуць палыянні і грывяць стрэлы. Жывёлы сталі баяцца людзей, хаваюцца ў лесе, і убачыць іх практычна немагчыма. Гэта і ёсць адзін з адказаў на пытанне, чаму тутэйшыя зубры такія дзікія. Уражае лічба смяротнасці жывёл: за ўвесь час існавання бярэзінскай папуляцыі (таксама называюць барысаўскай) зафіксавана 39 выпадкаў гібелі зуброў. Гэта нават больш, чым налічвае сёння ўвесь статак. Кашталян пераказвае, што ў зубрынай папуляцыі закладзены механізм выраджэння і для захавання статак неабходна завозіць новых жывёл з-за межы

Беларусі — напрыклад, Польшчы ці Галандыі.

— Неабудны падбор жывёл на пачатковым этапе фарміравання папуляцыі прывёў да нізкага ўзроўню індывідуальнай генетычнай разнастайнасці. Кажучы прастай мовай, перасяленцы з рэліктавымі жывёламі пачаўся больш-менш належаць догляд. Барысаўскі лягас прызначыў двух егераў-зубраводаў, а ў 1996 годзе стварыў нават заказнік-зубрагадавальнік на тэрыторыі Зямлінскага лясініцтва. Чаго лепшага можна было жадаць? Ды наўдого гэта доўжылася. У 2000-м годзе на тэрыторыі рассялення зуброў была створана паліўнічая зона падарка «Бярэзіна», і ахоўная зона перастала існаваць. А з 2004 года паліўнічая гаспадарка перайшла ў падпарадкаванне федэрацыі прасясаў Беларусі. Цяпер на зямлі зуброў поўным ходам ідуць палыянні і грывяць стрэлы. Жывёлы сталі баяцца людзей, хаваюцца ў лесе, і убачыць іх практычна немагчыма. Гэта і ёсць адзін з адказаў на пытанне, чаму тутэйшыя зубры такія дзікія. Уражае лічба смяротнасці жывёл: за ўвесь час існавання бярэзінскай папуляцыі (таксама называюць барысаўскай) зафіксавана 39 выпадкаў гібелі зуброў. Гэта нават больш, чым налічвае сёння ўвесь статак. Кашталян пераказвае, што ў зубрынай папуляцыі закладзены механізм выраджэння і для захавання статак неабходна завозіць новых жывёл з-за межы

за статак. Аляксандру важна было убачыць стан жывёл і падлічыць пагапоўе.

Бліжэй да поўдня, адмахаўшы добры дзясяткі кіламетраў, нарэшце заспяваем уцякаю на ўскраіну лясной палыня. Навуковец-тэрыёлаг паспявае налічыць чатырнаццаць асобін.

«Хача жывёлы і скуднелыя, але зіму перанеслі добра», — зазначае Аляксандр. Робім фотаздымкі здала, але гэта не больш чым статыстычная фіксацыя. Стандартныя турбастычныя кадры. Нецікава. Аляксандр спрабуе праціць кромкаю лесу, падкрэслівае бліжэй і нагнаць статак на маю фотакamera. Але жывёлы зноў разгадваюць нашы задумы і шугаюць праз мелярацыйны канал. Біела паспявае зрабіць колькі кадраў гэтага пераходу-палёту.

Вяртанне да стаянкі доўжылася больш за гадзіну. Мы не адчувалі ног і жмурыліся ад белага пад сонцам снегу. Аўтамобіль на гарызонце паходзіў на прывід, і здавалася, што мы ніколі да яго не дойдзем. Вясна нагадвала пра сябе шоднымі цяглом. Аляксандр Кашталян толькі месца начной лёжкі зуброў і свежыя ляпёшкі. Глыбокія сляды ўвалялі на поле, за пагорак і зноў зніклі ў лесе. З добры кіламетр адсюль была яшчэ адна кармавая пляцоўка, і мы, поўныя надзеі, палі, што ў зубрынай папуляцыі закладзены механізм выраджэння і для захавання статак неабходна завозіць новых жывёл з-за межы

Анатоль КІЯШЧУК.
Фота аўтара і Аляксандра КАШТАЛЬЯНА.
Лепельскі, Барысаўскі і Лагойскі раёны.

Хто дапаможа адрамантаваць электраправодку ў доме вяскоўцу?

З вёскі Вуглы Брагінскага раёна папрасіла дапамогі Марыя Усеваладаўна Бараноўская, сказала, што не ведае, куды яшчэ можа звярнуцца са сваёй праблемай. Сутнасць яе наступная: пачала дыміцца электраправодка ў калідоры дома. Да таго падобнае ж здаралася з электралічбынкікам.

— Выклікала работнікаў МНС разам з прадстаўнікамі энергабыту. Тыя пацвердзілі, што праводка дыміцца. Трэба адключача, сказалі, звяртаюцца да калганскага электрыка. А ўжо рамантаваць, дык і ўвогуле — невядома, калі тыя майстры прыедуць. А як жыць без электрычнасці? — пыталася заяўніца.

Тут трэба дадаць, што дом, дзе пражывае Марыя Усеваладаўна, — гэта службавое жыллё, якое знаходзіцца на балансе Вуглоўскага сельскага Савета. Пабудаваны ён у 1935 годзе, жанчына атрымала яго ў 2006 годзе. Калі тут апошні раз рабіліся які рамонт, дакладна не ведае. Гэта мае пэўнае значэнне ў тым сенсе, што электраправодка ў доме — закрытая, яна пракладзена ў сцяне. Таму, разумеючы, што невядома калі пракладзеныя праводы могуць не вытрымаць нагрукі ад уключэння ў сетку ўжо сучасных — магучых — электрабытавых прыбораў, жанчына кантралюе, каб адначасова не сілкаваліся запар некалькі з іх.

Заяўніца сказала нам, што ў сельскім Савеце адказу на свой запыт не атрымала. «Дык куды звяртацца яшчэ?» — зноў паўтарыла пытанне яна.

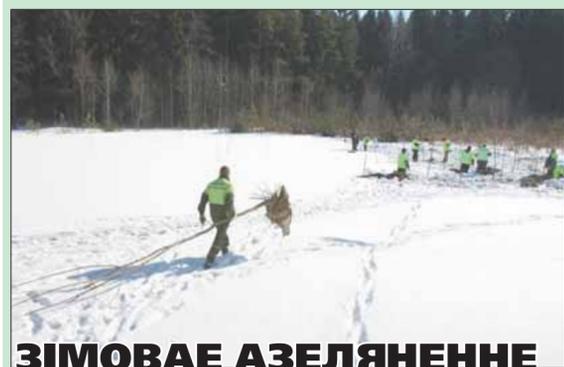
У сітуацыі вельмі аператыўна дапамог разабрацца начальнік Брагінскага вытворчага ўчастка «Энергабыт» Ігар Краўчанка, за што яму асобны дзякуй ад рэдакцыі. Найперш ён удакладніў, што да заяўніцы разам са спецыялістамі МНС выяздзілі прадстаўнікі не энергабыту, а энерганягледу. Спраўду, яны пацвердзілі, што ўнутраная электраправодка — пад тыпкоўкай — у доме жанчыны дыміцца. Аднак у кампетэнцыю гэтых арганізацый не ўваходзіць аказанне рамонту. Яны маглі толькі вынесці рашэнне адносна

адключэння электрычнасці і даць прадпісанне на рамонт праводкі. Дык а як з рамонтам?

Далей разам з Ігарам Мікалаевічам мы высветлілі: ні ўласна энергабыт, ні той жа энерганяглед (які сочыць за тэхнічным станам сетак), ні раённы вузел электрасувязі (які фактычна адказвае толькі за знешнія электрасеткі — да дома), ні жыллёва-камунальнае гаспадарка (электрыкі якой могуць абслугоўваць толькі дамы, што знаходзяцца ва ўласнасці камунагаса, ды і тое на рамонтныя работы трэба мець спецыяльны дазвол) нічым дапамагчы не могуць. «Людзі памылкова лічаць так: пакольні ўсе гэтыя арганізацыі маюць дачыненне да электрасетак, бяруць грошы, значыць — і рамантаваць калі што таксама павінны яны. Але гэта не так», — значыць далей Ігар Краўчанка. Фактычна выходзіць так, што ў раёне няма ніводнай дзяржаўнай структуры, якая магла на паставе вышэйзгаданага спецыяльнага дазволу выканаць патрэбныя заяўніцы работы па рамонтах электраправодкі. «У далейшым гэтым плануюць заняцца спецыялісты «Сельэнерга», аднак яны зараз на вучобе, прадпрыемства пачне працаваць некалькі пазней». Сёння дазвол на правядзенне неабходных жанчыне работ у раёне мае толькі адзін індыўідуальны прадпрыемальнік. Выходзіць, звяртацца выпадае толькі да яго?

Тут варта зноў вярнуцца да пачатку і прыгадаць адну істотную для канкрэтнай сітуацыі дэталю. Дом — службовы, знаходзіцца на балансе сельскага Савета, а не ва ўласнасці чалавека. Тады было б зразумелым адказаў, што заказваць і аплатаваць правядзенне рамонтных работ павінен ён сам, прыватнік-гаспадар. А тут як? У Вуглоўскім сельскім Савеце рэдакцыі між тым згадвалі, што ніякіх пісьмовых заяў ад Марыі Бараноўскай з гэтай нагоды пакуль не наступала. Відэавочна, вырашэнне нюансаў гэтага пытання з удзелам абодвух бакоў яшчэ наперадзе...

Сяргей РАСОЛБКА.

ЗІМОВАЕ АЗЕЛЯНЕННЕ

Рабочыя сталічнага «Мінскзелябуд» выдуюць пасадку дрэў у прыдарожнай паласе аўтамагістралі М-2 каля вёскі Слабадшчына Мінскага раёна.

АЎТО СА «ЗНІЖКАЙ»
Чацвёрта расіяні ўзялі напракат у Мінску «Мерседэс», які прадалі ў Маскве ў пяць разоў танней за яго рэальны кошт. Заклучыць дагавор на пракат дарагой машыны ў адным з мінскіх салонаў, паводле звестак прэс-афіцэра Партызанскага РУУС Ганны Чыж-Літш, зламынікам удалося па падрыхаваных дакументах: фальшывыкі аказалі высокай якасці і не выклікалі падзорэння ў работнікаў салона. Заплаціўшы 130 долараў за аднадзённую арэнду «Мерседэса Бенц S 500», расіяне накіраваліся ў Маскву, дзе «скупілі» аўто за 6 тыс. руб. долараў. Разлічваючы на тое, што ў далейшым ім таксама пашанцуе, гэтыя расіяне праз пэўны час зноў з'явіліся ў Мінску, каб правесці карговы аферу. Праўда, на гэты раз «апетыт» у зламынікаў разгуляўся — напракат яны вырашылі ўзяць адрозна два аўтамабілі. Аднак на выхадзе з салона праіздзействаў ужо чакалі праваахоўнікі. Затрыманымі аказаліся 20-25-гадовыя жыхары Маскоўскай вобласці, якія прызналіся, што вычырачылі за «Мерседэс» грошы яны патрацілі на забавы і прыгожыя жыццё.

Ігар ГРЫШЫН.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Спорт-тайм

«СЯРЭБРАННАЯ» ДАР'Я

Наша Дар'я Домрачава нарэшце вызначылася і на сусветным першынстве — ёсць пераможца «серабра» ў актыве беларускі ў гонцы з масывм стартам у Ханты-Мансіі на дыстанцыі 12,5 кіламетра з чатырма агнявымі рубяжамі наша суаіччэнка стала другой. Ад чэмпіёнкі свету немкі Магдалены Нойнер беларуска адсталі на 4,8 сек.

Фота БЕЛТА.

А пачалося ўсё так, як не жадаеш нікому — Дар'я ўпаля ўжо на стартавым адрэзку дыстанцыі, а потым не другі раз штурхнулі іншыя спартсменкі. Пасля першага агнявога рубяжа з 2 промахамі Домрачава займала толькі 29-е месца сярод 30 уздэльніц. Аднак наступова беларуска вырвалася становішча і, адтрымалася без промахаў на трэцім і чацвёртым агнявых рубяжах, пайшла на апошні круг лідарам. Праўда, у хуткім часе беларуска абышла «железную» немка Магдалена Нойнер, але другую пазіцыю Дар'я адставала. Трэцюю прыступку заняла нарвежка Тура Бергер. Надзея Скардзіна заняла 17-е месца.

Трохі не хапіла нашай жаночай зборнай у суботу да медалю ў эстафедзе. Беларускі лідары перад заключным этапам, але нўдала стральба Людмілы Калінчык (чатыры промахі ў лёжцы) перакросіла медальныя надзеі. Чэмпіёнкім у выніку сталі нямецкія біятлісткі Андраэ Хенкель, Мірыям Геснер, Ціна Бахман і Магдалена Нойнер. Серабро ў каманды Украіны, а бронза ў французжанак. Зборная Беларусі выступала ў наступным складзе: Надзея Скардзіна, Дар'я Домрачава, Надзея Пісарова і Людміла Калінчык. Нашы дзюўчаты адсталі ад чэмпіёнкі на 1 хвіліну 47,4 сек., «заробішы» адзін штрафны круг на апошнім агнявым мяжы. У мужчын у эстафедзе перамогу святкавала зборная Нарвегіі (Оле Эйнар Б'ёрндален, Александр Ос, Эміль Хегле Свендсэн, Тар'е Б'е), серабро ў актыве расіяні, а бронза ва ўкраінскай біятлістаў. Зборная Беларусі ў складзе Сяргея Новікава, Уладзіміра Чапеліна, Уладзіміра Аленішкі і Рўгенія Абраменкі заняла 13-е месца, адставшы ад пераможцаў на 2 хвіліны 40,4 сек. У выніку ў зборнай Беларусі на цяперашнім сусветным першынстве адзін медаль — серабро Дар'і Домрачавы.

«Нёман» і «Гомель» выйгралі першыя паўфіналы Кубка

Адбыліся першыя паўфінальныя матчы розыгрышу Кубка Беларусі па футболе.

На Гомельшчыне па-ранейшаму застаюцца падтопленымі 16 населеных пунктаў Жыткавіцкага і Петрыкаўскага раёнаў. Плысваюць дзённыя тэмпературы паветра пакуль не справажвалі актыўнага раставання снегу і лёду. На рэках Гомельскай вобласці завоўваецца стабільнасць у развіцці паходзячых працэсаў, ведамілі ў прэс-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС. На буйных рэках адзначаюцца спадзі ўзроўняў вады або захаванне тых, якія былі зафіксаваны раней. Назначаны ўздымы рэгіструюцца на прытоках рэк Гарынь, Убарць, Пціч і іншых. З лютыга застаюцца падтопленымі тры жылля дамы, 83 падворкі, 17 сельскагаспадарчых пабудов і 6 участкаў дарог, але ж фактаў новых падтапленняў у населеных пунктах вобласці пакуль не зарэгістравана.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

ПАЦЯГНУЛІ

ЗА «НІТАЧКУ» І...

Напачатку работнікі Стаўбюўскай мікраінтэлексу і супраціўнікі ТАА «БелПалыянеТур» ва ўгоддзях гэтага карыстальніка знайшлі месца незаконнай здабычы і разбору тушы аленя. А далей... Ужо з міліцыянерамі ў вёсцы Пруды ў сумяшчальні свайго знаёмства, мясцовага жыхара, быў затрыман жыхар Мінска, пенсіянер. Пры агледзе багажніка яго машыны знайшліся плямы, падобныя на кроў, і дзве сякеры ў крыві. Потым на даным участку мінчаніна на хутары Уса знайшліся мяса і шкура дзіка, дзве металічныя паліты, дзве зараджаныя незачхленыя палюўчыныя стрэльбы. Далей — болей. На суседнім участку на хутары ў ланзі былі знойдзеныя мяса і галава аленя, 34 малакаліберныя патроны калібры 5,6 мм, затвор і гільза ад «трохлінейкі», абутак са слядамі, падобнымі на кроў. Па фактах незаконнай здабычы аленя і дзіка завядзены крымінальныя справы.

Сяргей РАСОЛБКА.

Выпускныя вечары адшумяць 11 і 12 чэрвеня

МІНІСТЭРСТВА адукацыі вызначылася з датамі правядзення ў школах краіны апошніх званкоў, выпускных іспытаў за курс базавай і сярэдняй школы і ўступных экзаменаў для тых, хто паступіць у ліцэй і гімназіі.

Так, апошнія званкі для навучэнцаў выпускных класаў рэкамендавана правесці 30—31 мая. Дарэчы, навукальны год для ўсіх беларускіх школьнікаў завяршаецца 31 мая. Выпускныя іспыты для дзевяцікласнікаў і адзінаццацікласнікаў прайдуць у перыяд з 1 па 12 чэрвеня. Выпускныя іспыты базавай школы здаюць выпускныя іспыты на беларускай і рускай мовах, матэматыку (пісьмовы і дэманструюць сваё веданне гісторыі Беларусі (вусна). Для адзінаццацікласнікаў прадугледжаны тры экзамены: два абавязковыя (па беларускай і рускай мовах і матэматыцы) і адзін — на выбар выпускніка.

Тэсты і заданні для правядзення пісьмовых іспытаў будуць па трыдцці аб'ёмаў гэтага на тэлебачанні і радыё. Правесці выпускныя вечары для выпускнікоў сярэдніх агульнаадукацыйных устаноў рэкамендавана на 11 і 12 чэрвеня. Цэнтралізаванае тэсціраванне стартуе 14 чэрвеня.

Уступныя іспыты ў 29 ліцэяў Міністэрства адукацыі прайдуць з 15 па 20 чэрвеня. Пры паступленні ў ліцэй навучэнцы здаюць два ўступныя іспы-

ПАЧАСЦІЛІ СПРОБЫ НЕЗАКОННАГА ўВОЗУ ў БЕЛАРУСКІХ ГРАМАДЗЯН

Аб гэтым паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта.

На фоне лібералізацыі працэдур перамяшчэння грамадзянскіх транспартных сродкаў праз граніцы супраціўнікі мытных органаў усё часцей сутыкаюцца са спробамі незаконнага ўвозу аўтамабіляў у Беларусь. Спробы рубяжы шляхам ўвозу зарэгістраваных у замежных дзяржавах машын замежнымі грамадзянствам без мытнага афармлення і выплаты мытных плацяжкоў. У далейшым яны перадаюцца ў карыстанне беларускім грамадзянам.

Так, гэтымі днямі супраціўнікі Магілёўскай мытні сумесна з супраціўнікамі Дзяржаўнаінтэлексу затрымалі ў Бабыруйку зарэгістраваных ў Аўстрыі аўтамабілі BMW-X1 2010 года выпуску коштам больш як Бр240 млн, часова ўвезены ў Беларусь без выплаты мытных плацяжкоў грамадзянкі Аўстрыі. Дзяржаўны мытні камітэт Беларусі папярэдзіла грамадзян аб неабходнасці правядзення мытнага афармлення і выплаты мытных плацяжкоў у выпадку перадачы часова ўвезеных аўтамабіляў грамадзянам краін Мытнага саюза.

«Прамая лінія» ЖЫЦЦЁ З АЛЕРГІЯЙ

Людыям, схільным да алергічных рэакцый рознага паходжання, трэба прытрымлівацца пэўных правілаў у штодзённым жыцці. Як? Пра гэта мы пагаворым на нашай каровай «прамой лініі», у якой прыме ўдзел кандыдат медыцынскіх навук, дацэнт кафедры алергалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Людміла Вячаславаўна Маслава.

Прамая лінія адбудзецца 23 сакавіка, у сераду, з 13.00 да 14.00 па нумарам: 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21. Папярэднія пытанні можна пакінуць па тэлефоне: 8 (017) 287 18 29 і 287 18 36.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦІЯ ДОЛЕВОГА СТРОИТЕЛЬСТВА

«Строительством многоквартирных жилых домов по генплану №11, 12, 13 в границах ул.Одоевского — ул.Бельского -ул.Пономаренко — восточная граница ландшафтно-рекреационной зоны 215 ПР-1. Жилой дом №11 по генплану.»

Общество с ограниченной ответственностью «Футбольный клуб «Скиви» информирует физических и юридических лиц о создании объекта долевого строительства.

Информация о Застройщике, ЗАСТРОЙЩИК (Заказчик) — ООО «Футбольный клуб «Скиви».

Зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 26 ноября 2004 года № 2391 в Едином государственном регистре юридических и индивидуальных предпринимателей за № 190583075.

В течение преддверия трех лет организацией строительства не осуществлялось.

Информация о проекте. Цель строительства — ввод в эксплуатацию жилого дома №11 по г/п в составе объекта «Строительство многоквартирных жилых домов по генплану №11, 12, 13 в границах ул. Одоевского — ул. Бельского — ул. Пономаренко — восточная граница ландшафтно-рекреационной зоны 215 ПР-1».

Объект долевого строительства — многоквартирный 15-этажный крупнопанельный жилой дом (односекционный) 104-квартирный жилой дом, не относящийся к домам повышенной комфортности) серии М111-90, с техническими помещениями, чердаком, высота жилых этажей — 2,6 метра. Категория комфортности по шуму — «В». Потолки — железобетонные панели. Стены и перегородки — железобетонные панели. Полы — подготовка без покрытия (железобетонная стяжка). Вентиляция жилых помещений — естественная. Отопление, электричество, водоснабжение, канализация — городские сети с индивидуальными приборами учета.

Расположен во Фрунзенском районе в г. Минске в границах ул. Одоевского — ул. Бельского — ул. Пономаренко — восточная граница ландшафтно-рекреационной зоны 215 ПР-1.

Характеристики прилегающей территории: юг, восток, север — проектируемая и существующая многоэтажная жилая застройка; запад — парковая зона. Секция оснащена 2 лифтами грузоподъемностью 400 кг и 630 кг и мусоропроводами.

Наружная отделка — покраска красками. На цоколе и фасадах нежилой части здания — цокольные панели с атмосферостойчивой отделкой под покраску.

Общая площадь квартир — 5834,47 кв.м. Всего квартир — 104 (сто четыре).

Для привлечения физических лиц, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц и индивидуальных предпринимателей предлагаются к строительству по договорам создания объекта долевого строительства 12 (Двенадцать) квартир, из них:

— однокомнатные — максимальной общей площадью 45,1 кв.м стоимостью 3 750 000 белорусских рублей за 1 кв. м — 5 (пять) квартир;

— двухкомнатные — максимальной общей площадью 60,58 кв.м стоимостью 3 750 000 белорусских рублей за 1 кв. м — 5 (пять) квартир;

— трехкомнатные — максимальной общей площадью 78,06 кв.м стоимостью 3 700 000 белорусских рублей за 1 кв. м — 2 (две) квартиры.

Отделка квартир не выполняется.

Все квартиры — имеют летние помещения (ложжи).

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические помещения и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в общую собственность дольщиков.

Элементы благоустройства: — на цоколе и фасадах нежилой части здания — атмосферостойчивая отделка под покраску; — на фасадах — освещение (подсветка) фасадов, выходящих на улицу — Проектируемый 1;

— благоустройство включает дворовую территорию с расположением детской, бельевой и хозяйственной площадок; озеленение территории, предусмотрено устройство тротуаров, дорожек;

— автостоянка на 150 машиномест.

Застройщиком получены: — акт выбора места размещения земельного участка на 2,4398 га, утвержденного 16 декабря 2008 года Председателем Минского городского исполнительного комитета;

— решение на строительство Минского городского исполнительного комитета № 2237 от 30.09.2010 г.;

— проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу, заключение РУП «ГОССТРОЙЭКСПЕРТИЗА» по г.Минску» № 615-60/10 от 13.07.2010 г.;

— договор строительного подряда № 5-Ф от 6.09.2010 г. с ОАО «МАПИД», лицензия № 02250/0589508, выданная 26.02.2001г.;

— выданное органом государственного строительного надзора разрешения на производство строительно-монтажных работ № 2-208Ж-112/10 от 20.10.2010 г.

Начало строительства — IV квартал 2010 года. Срок окончания строительства — IV квартал 2011 года.

Указанные в настоящей проектной декларации цены на соответствующее количество объектов долевого строительства считать действительными до момента опубликования новой проектной декларации.

Подробные сведения об объекте долевого строительства и условия заключения договоров на строительство можно получить по адресу: 220092, г. Минск, пр. Пушкина 39, офис 6, тел.для справок: 8-029-605-09-09, 257-74-16, 257-30-61. Режим работы: понедельничная с 08:30 до 17:30, обед: с 13:00 до 14:00, выходные дни — суббота, воскресенье.

Сёння — Дзень спажывуца

У СВАЁЙ РЭКЛАМЕ БАНКІ ПАВІННЫ ДАВАЦЬ ПОЎНУЮ ІНФАРМАЦЫЮ АБ ПЛАЦЕ ПА КРЭДЫТАХ

Пры выдачы спажывецкіх крэдытаў банкі даволі часта карыстаюцца фінансавай недауважанасцю грамадзян. Так, спажывуці часам не зусім разумеюць, што «праэнт» за карыстанне крэдытам і «плата за карыстанне крэдытам» — не зусім адно і тое ж. На практыцы ў сваёй рэкламе банкі сталі паказваць толькі інфармацыю аб працэнтах па крэдыце, а вось аб камісійных плацяжках банку за суправаджэнне не гаворыцца нічога. Спажывец «ключе» на такую рэкламу, аднак непасрэдна ў банку ён даведаецца, што на самай справе поўная працэнтная стаўка па крэдыце будзе значна большая, чым па заяўленых лічбах у рэкламе...

Начальнік упраўлення абароны правоў спажывуці ў кантролю за рэкламай Мінгадлю ірына БАРЫШНІКАВА ўпэўнена, што спажывуці павінны атрымліваць поўную і дакладную інфармацыю па прапанаваных фінансавых паслугах. Менавіта таму быў падрыхтаваны праект дапаўненняў ў Закон «Аб рэкламе», дзе банкам неабходна будзе агучыць поўную інфармацыю аб плаце па крэдыце. Увогуле ў сферы спажывецкага крэдытавання існуе шмат праблемных пытанняў, якія ўшчамляюць інтарэсы грамадзян. Напрыклад, у банках існуе магчымасць мяняць умовы крэдытнага дагавора ў аднабоковы перадачу. З другога боку, спажывец не заўсёды мае магчымасць дэтрмінавана пагадзіць крэдыт без адпаведнага ўзгаднення з банкам. Часам кліент павінен плаціць працэнт і плату па крэдытах за час, на працягу якога гэтай пазыкай ён не карыстаецца. Не зусім зразумелым для спецыялістаў Мінгадлю з'яўляецца дадатковая ўмова па выдачы крэдытаў — у якасці заключэння розных абавязковых дагавораў страхавання жыцця. Між іншым, практычна ва ўсіх еўрапейскіх краінах дзейнічаюць спецыяльныя законы аб спажывецкім крэдыце. Каб было прасцей абараняць правы крэдытатраў і атрымальнікаў, Міністэрства гандлю прапануе дапоўніць Банкіскай кодэкс новым раздзелам, дзе будзе вызначана асаблівае спажывецкага крэдытавання.

У гэтым законпраекце Мінгадлю прапануе прадугледзець такую норму, па якой упадальнікі банкамата павінны будучы інфармаваць трымалянка пластыкавай плацежнай карты аб памеры камісійных адлічэнняў крэдытнай арганізацыі яшчэ да моманту ажыццяўлення разлікаў па такой карце.

Дагавор трэба друкаваць буйным шрыфтам

Старшыня Беларускага таварыства абароны спажывуці Ганна СУША паведаміла, што ў Беларусі не атрымала падтрымку ідэя стварэння кампаніі пасрэднай для спажывуці даўгоў па крэдытах з тых асоб, якія не могуць свачасова плаціць працэнтны банкі. Летас такія ідэя актыўна лабаравалася банкіскамі структурамі. Разам з тым, трэба дакладна разумець, што кампаніі пасрэднай за спажывуці даўгоў накручвалі б на спажывуці фінансавых паслуг дадатковыя працэнтны на атрыманыя крэдыты.

Намеснік старшыні Беларускага таварыства абароны спажывуці Тамара БЕЛЬСКАЯ адзначыла, што эфектыўна абараняць спажывуці на рынку фінансавых паслуг сёння даволі складана. Справа ў тым, што ў Беларусі цяпер нарэзачка поўная нестыкоўка паміж банкіскамі і Грамадзянскім кодэксам. Так, паводле Грамадзянскага кодэкса, па крэдыце спажывец павінен плаціць толькі суму даўгу і працэнтны за карыстанне крэдытам. А вось паводле Банкіскага кодэкса фінансавыя установе дазваляецца «наवेशчаць» на кліентаў розныя камісійныя суправаджэнні, што потым дакументальна запісваюцца і ў дагаворы.

Тамара Бельская ўпэўнена, што галоўнай праблемай спажывуці фінансавых паслуг не заўсёды з'яўляецца дрэннае азнамяленне з дагаворам, а тое, што другі бок (банкіскае ўстанова) паводзіць сябе не зусім добрасумленна. Так, часам умовы спажывецкіх крэдытаў надрукаваны такім дробным шрыфтам, які не дазваляе яго ўвогуле прачытаць. Любы корист заўсёды раіць свайму кліенту, што перад падпісаннем фінансавых дакументаў неабходна ўважліва чытаць дагавор і скрупулёзна абмяркуваць кожную яго пазіцыю. Менавіта таму пытанне памераў шрыфтоў у крэдытных дагаворах неабходна вырашаць на заканадаўчым узроўні, лічыць Тамара Бельская.

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»

Летась апаратам Мінгадлю і ўпаўнаважанымі аб абароне правоў спажывуці мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў разгледжана 6784 звароты грамадзян. На карысць спажывуці ў суды пададзена 49 ісбуй. Па выніках гэтых зваротаў спажывуці вернула 215,244 млрд рублёў. За мінулы год у сферы спажывецкіх паслуг было праведзена 1511 праверак, падчас якіх выяўлена каля 800 папушэнняў, складзены 222 пратаколы. Каля паловы скаргаў спажывуці накравання на дзейнасць гандлёвых арганізацый. На долю зваротаў спажывуці, якія незадаволеныя паслугамі банках, страхавымі і іншымі паслугамі прыпадае 27,5 працэнта, на дрэнныя бытавыя паслугі скардзіліся 14,6 працэнта; 4,8 працэнта скаргаў былі па лініі паслуг рамонт сотовых тэлефонаў.

У кожнага беларуса больш як 930 долараў на дэпазіце і каля 830 долараў крэдыт

Як адзначыў начальнік упраўлення крэдытна-дэпазітнага маніторынгу Галоўнага ўпраўлення рэгулявання банкіскай апераций Нацыянальнага банка Аляксей НАЗАРУА, па стане на першы дзень вясны ў сярэднім на аднаго жыхара краіны ў банках ляжыць 2 млн 818 тыс. рублёў зберажэнняў. З пачатку года гэты паказчык у доларавым эквіваленце павялічыўся з 885,3 да 933,1 USD, або на 9,1 працэнтам. Разам з тым, на 1 сакавіка кожны сярэднястатыстычны беларус мае крэдытную запызанчанасць у памеры 2 млн 501 тыс. рублёў, ці 828,2 долара. Аб'ём крэдытнай запызанчанасці фізічных асоб за першыя два месяцы года павялічыўся на 1 трлн 279 млрд рублёў і складае зараз 23,7 трлн рублёў. Галоўным чынам, гэта даўгатарствам крэдыты на фінансаванне нерухомасці, памер якіх сёння складае 16,9 трлн рублёў. Уздольная вага льготных крэдытаў на будаўніцтва і набыццё жылля па напрамку фінансавання нерухомасці насельніцтвам складае 81,8 працэнта. Агульны аб'ём спажывецкіх крэдытаў сёння складае 6,8 трлн рублёў.

Сяргей КУРКАЧ.

512 ГАДОЎ ТРАМУ МІНСК АТРЫМАЎ САМАКІРАВАННЕ ЗГОДНА З МАГДЭБУРГСКІМ ПРАВАМ

14 сакавіка 1499 года Мінск атрымаў самакіраванне згодна з Магдэбургскім правам.

Магдэбургскае права давала гарадам самакіраванне, права валодання зямлі, гараджанам заб

КОЖНАМУ ЖЫХАРУ ЗЯМЛІ

яго тэхналагічных параметраў на ўчастках ажыццяўляюць аператары станцыі ў аўтаматычным рэжыме. З дапамогай камп'ютара яны вядуць і пастаянны кантроль за тэхналагічным рэжымам. А прафілактычнае абслугоўванне ажыццяўляюць тэхнічныя службы — галоўнага механіка, галоўнага энергетыка, начальніка КІП (АСУТП). Персанал у гэтых службах падрыхтаваны, мае

іх работы, патрэбна пастаянна нарошчваць ураджай салодкага караню і павышаць яго цукрыстасць. Каб падтрымаць сваіх пастаўшчыкоў, выдаём авансы гаспадаркам — пад 50 працэнтаў будучага ўраджаю. Таму спадзяёмся, што мы — выгаднае дзелавыя партнёры для гаспадарка. Патрэбна сказаць, што цукровыя буркі — культура для гаспадарак надзвычай рэнтабельная (у асобных гаспадарках рэнтабельнасць дасягае 80 працэнтаў). Зусім нядаўна цэны на яе падняліся на 40 працэнтаў. Было 99 тысяч за тону, зараз — 140 тысяч. Так што разлічваем на яшчэ большае разуменне з боку аграрыяў.

Гаспадыня гэтага ўчастка — варшчыца ўтфелю першага прадукту Раіса КАСМОВІЧ.

(Працяг. Пачатак на 1-й стар.)

— 3 масавай устаноўкай новага, высокапрадукцыйнага абсталявання больш складанымі сталі заданы на яго абслугоўванні?

— Перш-наперш спатрэбілася вылучыць кадры, бо пасля кожнага этапу рэканструкцыі ступень абсталявання вытворчасці ўзрастае, і падрыхтоўка людзей

павінна адпавядаць. Задачу вырашалі паралельна з рашэннем тэхнічных пытанняў. Нашы спецыялісты выязджалі ў еўрапейскія краіны, у прыватнасці ў Польшчу, праходзілі навучанне на польскіх заводах — менавіта на такім, адна тыпным абсталяванні. Арганізавалі ў сябе вучэбны клас, дзе стваралася імітацыя вытворчага працэсу. На адным з этапаў, каб навучыць людзей па-сапраўднаму, на практыцы, закупілі вялікую партыю сырыцы і адпрацоўвалі тэхналогію. Усё атрымалася з першага разу, якасць прадукцыі забяспечылі на належным узроўні. І калі пайшлі цукровыя буркі, персанал працаваў упэўнена і эфектыўна. Тым не менш штогод пасля завяршэння рамонтнага перыяду праводзілася тэхнічная вучоба і атэстацыя рабочага персаналу, пасля чаго людзі атрымліваюць допускі да кіравання канкрэтным тэхналагічным працэсам.

Навучанне нашага персаналу ажыццяўляюць і замежныя пастаўшчыкі абсталявання.

Што датычыць абслугоўвання абсталявання зараз, то настройку

вышэйшую тэхнічную адукацыю, праходзіць тым не менш перапрацоўшчыкоў і стажыроўкі ў замежных краінах. Людзі працуюць у асноўным маладыя, схільныя да вучобы. Сярэдні ўзрост на прадпрыемстве — у межах 35-37 гадоў. Змена пакалення адбылася. Вучым і на базе Слуцкага каледжа, які рытуе спецыялістаў для цукравой прамысловасці. Тым, хто правяў сябе са станочага боку, прапануем вучобу ў Маскоўскім інстытуце харчовай вытворчасці. Расходы па вучобе бяра на сябе прадпрыемства.

— Раскажыце крыху пра аснову асноў — вашу сыравінную зону.

— Агульная пасяўная плошча прадпрыемства складае 24,5 тысяч гектара. Здатчыма цукровыя буркаў з'яўляюцца 115 гаспадарак. Каб павялічыць эфектыўнасць

рэліцкага раёна (план па заліковай вазе выкананы на 202,4 працэнта), СВК «Маяк-Заполле» таго ж раёна, СВК «Шчорсы» Навагрудскага раёна, СВК «Нясвіжскія астраўкі» Нясвіжскага раёна, СВК імя Суво-

Правядзенне хімічных аналізаў у вытворчай лабараторыі даручана лабаранту Вольге ПАСТАРНАКОВАЙ.

рава Слонімскага раёна, СВК «Агранёманскі» і «Вішнявецкі» Стаўбцоўскага раёна, СВК «Сынковічы» і «Бародзічы» Зэльвенскага раёна, ЧСУП «Яхімаўшчына Агра» Маладзечанскага раёна, СВК імя Войскава і агракамбінат «Ждановічы» Мінскага раёна.

Нядрэнны ўраджай нават у мінулы неспрыяльны год сабралі ААТ «Новае жыццё», СВК «Грыцкевічы» таго ж Нясвіжскага раёна, СВК «Цырын-Агра» Карэліцкага раёна, фермерская гаспадарка «Бяляслаў» Мастоўскага раёна, Маладзечанская насенная станцыя, шэраг іншых гаспадарак. А даволі высокай цукрыстасцю парадаваў СВК «Гарадзея» з Нясвіжчыны — 16,8 працэнта.

Наогул, у кожным з раёнаў нашай сыравіннай зоны на некалькіх перадавых гаспадарак. Але, на жаль, не ўсе. Так што рэзервы ёсць. Зона, мы лічым, у цэлым працуе добра, дзякуючы сумесным намаганням спецыялізаванай арганізацыі ААТ «АграТэхПаслуга», якую мы ў свой час стварылі ў сябе ў якасці мехатрада — менавіта для дапамогі аграрыям. Мехатрад вырас у самастойную структуру, у яго свой парк спецыяльнай тэхнікі. Калектыў узначальвае граматыні і ініцыятары кіраўнік Мікалай Капітонаў. Паслугі іх заўсёды запатрабаваны.

Калі ж усур'ез гаварыць пра рэзервы далейшага павышэння эфектыўнасці работы зоны, то мы не першы год спрабуем зацікавіць гаспадаркі ў больш шырокім захаванні салодкага караню ў сябе падчас сезону перапрацоўкі. Абмеркаванне вывёдалася нават на ўзровень галоўнага міністраства. Пытанне застаецца актуальным, бо ўсю колькасць сыравіны, якую перапрацоўваем, мы не можам размясціць на сваім прыватным свеклапункце. Самае большае — гэта 200-220 тысяч тон. І то не за адзін раз, а з умовай паступовага выслабавлення плошча падчас перапрацоўкі. З асобнымі гаспадаркамі метадыка позняй здачы цукровых буркаў направаваная, з імі падпісваюцца адпаведныя дагаворы, прадугледжана матэрыяльнае стымуляванне. Гэта вельмі перспектыўная практыка, яна надзвычай пашырае за мяжой, бо дазваляе весці прыёмку і перапрацоўку па графіку, планавана, у нармальным рытме, і пры гэтым істотна скарачаць страты пры захоўванні. І яе патрэбна ўсмярна пашыраць. Мы хадзілі б у гэтай справе атрымаць падтрымку мясцовых улад, і перш за ўсё «вертыкалі» ў раёнах сыравіннай зоны.

— Думка вельмі слушная. «Звязда» ўздыхала гэтую праблему ў верасні мінулага года ў

матэрыяле са Слуцкага цукровага камбіната.

— Але вернемся на вашу вытворчасць. У кожнага калектыву ёсць свае «маякі»...

— Пералік нашых перадавікоў мог бы заняць невялікую газетную плошчу. Таму я абмяжуюся ўсяго некалькімі прозвішчамі. З поўнай адказнасцю можна назваць імяны лепшых з лепшых: машыніста паравых турбін Сяргея Анатольевіча Нясцяровіча, лабаранта вытворчай лабараторыі Алены Іванаўны Малейкі, аператара фільтраў Наталлі Канстанцінаўны Касмовіч, слесара-рамонтніка Андрэя Міхайлавіча Яскевіча, аператара Святланы Віктараўны Акулік, грузчыка склада гатовай прадукцыі Дзмітрыя Анатольевіча Гурына, электрамонтэра галоўнага шчыта кіравання ЦЭЦ Мікалая Пятровіча Махаўчыка, малера рамонтна-будавальнага ўчастка Андрэя Васільевіча Заранкі, ды і многіх, многіх іншых. Яны паказваюць прыклад добрасумленнага адносінаў да сваіх абавязкаў, з'яўляюцца той сілай, якая цэментуе калектыв і дазваляе

думаць пра новыя гарызонты.

А яны даволі прывабныя. Стратэгія прадпрыемства на гэты год прадугледжана забяспечыць перапрацоўку да 1 мільёна тон цукровых буркаў з ростам аб'ёму вытворчасці цукру да 130 тысяч тон. Для гэтага тэмпы росту вытворчасці павінны быць не менш чым 108,6 працэнта. Тэмпы росту экспарту чакаем 116 працэнтаў. Важна, што бачым і магчымасці для зніжэння сабекошту прадукцыі. Ва ўсякім разе, плануем зніжэнне затрат на рубель таварнай прадукцыі. Думаю, што чытач сустрэне гэта з разуменнем.

«Якасць сыравіны вызначаем з дапамогай сучаснага аналітычнага абсталявання», — зазначыла інжынер па якасці Таццяна ЛЕПЯЦІЛА.

ПАКАШТУЙЦЕ КАРАМЕЛЬНЫ, З АСКАРБІНКАЙ, АЛЬБО З КАРЫЦАЙ...

Прадоўжыў актуальную тэму мадэрнізацыі вытворчых магутнасцяў у нашай вытворчасці Мікалай ЛАМАНОС. На камбінаце ён з 1992 года, прайшоў школу рабочага-цэнтрыфугушчыка, намесніка начальніка і начальніка змены.

— Ігар Мікалаевіч даволі падрабязна раскажа вам пра тую сапраўдную тэхнічную рэвалюцыю, якая адбылася на нашым прадпрыемстве ў апошнія гады. Я хачу толькі падкрэсліць, што разам з новым, высокапрадукцыйным абсталяваннем да нас у цэхі прыходзяць і новыя, цалкам сучасныя тэхналогіі. Мы пастаянна імяемся да іх удаканалення, шукаем нейкія новыя падыходы. У выніку маем магчымасць зрабіць больш разнастайным асартымент выпускаемай прадукцыі, наладзіць вытворчасць новых яе відаў. Пра тое, што ў нас працуе лінія па вытворчасці прасаванага цукру, вы ведаеце: выпускаем як кускавы, так і фігурны цукар — у форме кубка і ў форме «брыдж»; з натуральнымі напаяўляльнымі: аскарбінкай, карыцай.

Мы не збіраемся спыняцца і ў развіцці магутнасцяў па фасоўцы цукру. Пасля двух ліній па насыпце ў кілаграмыя пакеты ў перспектыве збіраемся фасавачы і па тры, па пяць кілаграмаў — як зручнай

Так выглядае станцыя цэнтрыфугіравання першага, другога і трэцяга прадукту, дзе працуе малады апаратчык Аляксандр КІЙКО.

сябе вытворчасць сухіх грануляваных жамерын, і гэтая прадукцыя цудоўна разыходзіцца на замежных рынках — толькі давай! Рэнтабельнасць рэалізацыі грануляваных жамерын — 20 працэнтаў. Таму зараз стаіць задача пашырэння жамерынасушыльнага цэха.

Так што тэхнічны прагрэс адкрывае перад калектывам цудоўныя перспектывы. Мы нават аўтаматызавалі працэс прыёму цукровых буркаў ад гаспадарак. Калі раней стаяла шмат вагаў, на якіх працавала шмат людзей (набіралі нават часовых), і ўсё роўна было не проста забяспечыць дакладнасць уліку, то зараз працуе аўтаматыка — дзейнічае аўтаматызаваная сістэма прыёму. Вадзіцелю выдаецца «імяны» чып, з дапамогай якога ён адзначаецца ў пэўных кантрольных кропках — на ўездзе, пры ўзвжванні і на выездзе, што дапамагае дакладна прасачыць рух канкрэтных машын з сыравінай. Ніякіх чаргаў, усё аператыўна і дакладна. Гэта істотна паскорыла прыёмку, разгрузку, выслабавленне тэхнікі.

І ўсё ж — механізмы механізмамі, але кіруюць імі людзі. У сваёй рабоце асабіста я абаліраюся на

выдатна падрыхтаваных спецыялістаў, арганізатараў вытворчага працэсу. Мы працуем у цеснай узаемазвязі са службай галоўнага тэхнолага, і хачу адзначыць, што вялікі ўклад у адладжанне працэсаў, у распрацоўку новых падыходаў і ідэй уносіць асабіста Ніна Мікалаеўна Буян — як кіраўнік гэтай службы. А яшчэ такія вопытныя зменныя інжынеры-тэхнолагі, як Ірына Віктараўна Міццола, Зінаіда Іванаўна Куркова. Дарэчы, на прадпрыемстве цудоўна працуе ўся сямейная дынастыя Курковых — муж Віктар Віктаравіч, начальнік змены, і сын Дзмітрый, таксама начальнік змены. Вынікова працуе начальнікам змены і Андрэй Залескі. І ён, і Дзмітрый — маладыя, але вопытныя кіраўнікі.

Хачу назваць таксама майстра Вячаслава Мікалаевіча Шавалёва са службы галоўнага механіка, а кіраўніку гэтай службы Вадзіму Міхайлавічу Шалкоўскаму асобны дзякуй за надзейную работу яго падначаленых.

У рабоце любога цукровага завода многае залежыць ад цэплатэхнічнай службы. Нашы цэплатэхнікі, такія, як Андрэй Міхайлавіч Ратомскі, ды і іншыя, разам са сваім кіраўніком Аляксандрам Генадзевічам Нячаем гэта разумеюць і стараюцца. Так што я, як загадчык вытворчасці, заўсёды адчуваю надзейнае плячо сваіх калегаў, сваіх таварышаў, за што шчыра ім удзячны.

Укладчыца-ўпакоўшчыца гатовай прадукцыі Алена ДЖУРАБАЕВА.

БОЛЬШ САЛОДКІ, ЧЫМ ПРАДУГЛЕДЖАНА СТАНДАРТАМ

Наступны наш суб'есднік — галоўны тэхнолаг Ніна БУЯН. (На прадпрыемстве Ніна Мікалаеўна з 1973 года, з 1994 — галоўны тэхнолаг.)

— Тэхналогія вырабу цукру адпрацаваная да дробязі, тым не менш, калі меркаваць па асартыментным пераліку, вы на яе ўсё ж уплываеце...

— Калі вы маеце на ўвазе дабаўкі, якія мы прымяняем, то яны на тэхналогію ніяк не ўплываюць. Мы маем канечны прадукт — экалагічна чысты цукар-пясак, і ўжо да яго ідуць натуральныя дабаўкі.

А што датычыць самой тэхналогіі, то яна не з'яўляецца нечым застылым, прынятым раз і назаўсёды. Яна мяняецца ў залежнасці ад якасці сыравіны. Якасная сыравіна — адна тэхналогія перапрацоўкі. А калі сыравіну паставілі горшую — патрэбна падбіраць тэхналогію на станцыі ачысткі, у прадуктовым цэху, каб атрымаць цукар стабільнай якасці. Напрыклад, мінулага года кліматычныя ўмовы адчуваўна паўплывалі на выхад і ўтрыманне цукру ў меласе. Хоць сама сыравіна была, што называецца, дзякаваць

Богу — на кагата захоўвалася ва ўмовах суровай зімы нармальна, не гніла, перапрацоўвалася лёгка.

Добрай якасці была і сыравіна, якую гаспадаркі захоўвалі ў сябе і везлі нам ужо ў снежні. Гэта, калі хочаце, яшчэ адзін аргумент на карысць пашырэння аб'ёму адказнага захоўвання цукровых буркаў у самах СВК.

— Калі пасрабаваць прасачыць увесь ланцужок барабачы за якасць, то ён пачынаецца...

— У полі, а магчыма, і раней. Мы забяспечваем гаспадаркі сваёй сыравіннай зоны элітным насеннем цукровых буркаў, гербіцыдамі для апрацоўкі пасаваў, падкормкамі раслін, прагрэсіўнай тэхнікай для вырошчвання і такім чынам дакладна асновы высокай якасці салодкага караню. Якасць сыравіны — базавая велічыня, так што нам даводзіцца шмат працаваць з гаспадаркамі. У тым ліку кантраляваць цукровыя буркі на ўсіх этапах іх вырошчвання.

А на нашай вытворчасці высока аўтаматызацыя ўсіх тэхналагічных працэсаў не дазваляе парушаць рэжымы, дапамагае стабільна вытрымліваць усе паказчыкі па ачыстцы сокаў (гэта прамежкавы прадукт).

Тым не менш пастаянна ажыццяўляецца кантроль тэхналагічнага працэсу — фактычна кругласутачна. Кожная партыя гатовай прадукцыі праходзіць выпрабаванне на адпаведнасць усім паказчыкам. Заводская лабараторыя належным чынам аснашчана дакладным нямецкім абсталяваннем і акрэдытавана на праверку арганалептыкі, фізіка-хімічных параметраў і на ўтрыманне радыенуклідаў. Начальнік лабараторыі Валяціна Раманенка — вельмі граматыны спецыяліст, ведае ўсе метадыкі, умее арганізаваць работу сваіх супрацоўнікаў. Тут старанна працуюць лабаранты па выпрабаванні гатовай прадукцыі Жанна Жу-

Ліній для фасоўкі цукру кіруе аператар Яўген ДРОЖЖА.

У Ірыны ЗАХАРЭЦ адказная пасада — яна працуе ў аператарнай станцыі дэфексатурацыі.

ПАЎКІЛО ЦУКРУ З ГАРАДЗЕІ

У цэху вытворчасці прасаванага цукру працуе аператар Сяргей ЛАТЫШ.

Сюды пасля далёкай перавозкі паступае неабходнае для вытворчасці вапнавае каменне.

ТАКАЯ ВОСЬ «АРЫФМЕТЫКА»

Начальнік планава-эканамічнага аддзела Наталля БЯЛЬКЕВІЧ:

— Увогуле, вынікі мінулага года прыемна параўноўваць з папярэднім перыядам. Рэнтабельнасць рэалізаванай прадукцыі склала 19,7 працэнта, гэта нядрэжны паказчык. (У 2009-м ён быў 18,6). Знізіліся затраты на рубель таварнай прадукцыі.

Наша прадукцыя — экспартаарыентаваная. За межы краіны паставілі яе на 98 мільёнаў долараў (замест 74,5 мільёна ў 2009 годзе). У асноўным, вядома ж, цукар — больш за 130 тысяч тон, але пастаўлялі таксама жамерыны і патаку.

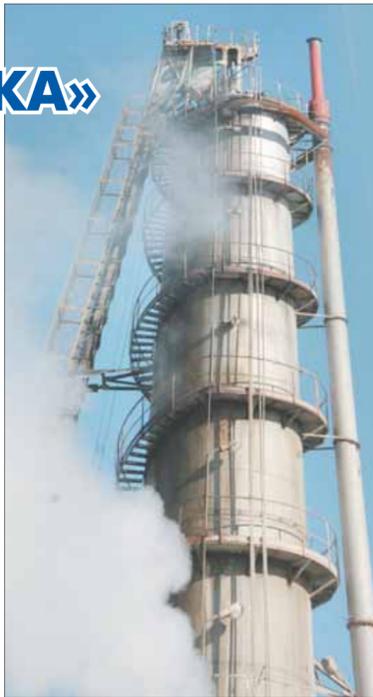
Вытворчасць цукру летась засталася на ўзроўні 2009 года — 230,2 тысячы тон. Праўда, за кошт большай колькасці так званых сырцовага цукру, бо з-за ўмоў надвор'я цукрыстасць буракоў у гаспадарках была ніжэйшай, чым у тым жа пазалеташнім годзе.

Калі гаворыць пра асартымент, то ў нас выпушчана значна больш прасаванага цукру, чым раней.

Знізілася доля запасаў, бо нармальна адпрацавала служба маркетынгу. І ўвогуле, цукар — прадукт запатрабаваны.

Цудоўны паказчык па энергазберажэнні, эканоміі энергасатрат. Што асабліва важна, калі ўлічыць, колькі на камбінаце працуе энерганасычанага і цеплаёмстага абсталявання.

З'явіліся новыя рабочыя месцы — у сувязі з развіццём вытворчых магутнасцяў, зарплата добрая.

Летась быў неўраджай цукровага трыснягу, што напрамую адбілася на цане цукру-сырцу, адпаведна, і на цане канечнага прадукту.

На гэты год вызначылі для сябе яшчэ больш напружаныя паказчыкі — перапрацаваць 130 тысяч тон цукру-сырцу.

Лічбы і факты

ПА МІЖНАРОДНЫХ СТАНДАРТАХ

Аб тым, што на прадпрыемстве ўдзяляецца вялікая ўвага якасці прадукцыі, гаворыць тое, што тут яшчэ ў 2005 годзе была ўкаранёна сістэма менеджменту якасці СТБ ISO 9001 на базе міжнародных стандартаў серыі ISO 9000.

Праз два гады ўкаранёна сістэма кіравання аховай працы ў адпаведнасці з патрабаваннямі СТБ 18001-2005.

А яшчэ праз два гады праведзена рэсертыфікацыя сістэмы менеджменту якасці і атрыманы сертыфікат адпаведнасці пашыранага дзеяння, які сведчыць, што сістэма менеджменту якасці вытворчасці цукру і сушаных бурачных жамерын адпавядае патрабаванням СТБ ISO 9001-2009.

Што яшчэ заслугоўвае ўвагі: камбінатам атрыманы сертыфікат адпаведнасці належнай вытворчай практыкі GMP п'ясу Сістэма Сертыфікацыі Кармавой Галіны 2006 на адпаведнасць GMP B2 Кантроль якасці кармавых матэрыялаў пры вытворчасці сушаных бурачных жамерын (грануляваных), жамерын сырых, меласы бурачнай, які пацвярджае бяспечнасць выпускаемай прадукцыі.

Зараз пастаўлена задача па ўкараненні новых сістэм менеджменту. У прыватнасці, экалагічнага менеджменту ў адпаведнасці з патрабаваннямі СТБ ISO 14001 — 2005, а таксама кіравання бяспечнасцю харчовых прадуктаў на прычыпле аналізу рызык і крытычных кантрольных кропак (НАССП).

Начальнік камп'ютарнага бюро Аляксандр ТАРАСЕВІЧ рытуе аўдыё-відэаабсталяванне залы пасяджэнняў да чарговай вытворчай нарады.

Хутка ўпраўляецца з перавозкай гатовай прадукцыі вадзіцель пагрузчыка Алег ВЯРЦЕЙКА.

Выпускаюць цукар і ў такіх маленькіх упакоўках.

У складзе цукру-сырцу добра адчуваюцца буйныя аб'ёмы вытворчасці.

ЗАДАЧА — СУПРАЦЬСТАЯЦЬ КАНКУРЭНЦЫ

Намеснік дырэктара па камерцыйнай дзейнасці Андрэй БАЦКЕЛЬ (працуе на камбінаце з 1993 года, а з 2009 — намеснікам):

— Зараз Гарадзейскі цукровы камбінат працуе з усімі краінамі СНД. Гэта нашы традыцыйныя спажывальцы, якія засталіся яшчэ з часоў Саюза. Галоўным гандлёвым партнёрам застаецца Расія, на яе рынак у 2010 годзе была пастаўлена 51 тысяча тон цукру. Але мы зараз прывязваемся не толькі да нашай суседкі. Калі прааналізаваць экспарт — а гэта 130 тысяч тон — то толькі трэць яго (крыху больш трэці) пайшло на расійскі рынак. Раней доля расійскага экспарту складала 70-80 працэнтаў. Сёння мы актыўна шукаем і іншых спажывальцаў.

У 2010 годзе ажыццявілі першыя пастаўкі цукру-пяску ў Манголію, Афганістан. Сёлета адпраўляем першую партыю ў гандлёвы дом у Арменію. Сітуацыя зараз з цукрам такая, што цэны на яго на сусветным рынку «ўзляцелі», у тым ліку на сырца.

Каб можна было цэнтралізавана пастаўляць цукар і зняць усе бар'еры на яго шляху, створаны беларускія цукровыя кампаніі ў Расіі, Кыргызстане, ва Украіне, у Грузіі, фундаатарамі якіх з'яўляюцца ўсе чатыры цукровыя камбінаты Беларусі. Ва Украіну пастаўляецца, напрыклад, салодкая прадукцыя толькі з цукровых буракоў, у рознай расфасоўцы. Спецыфіка рын-

ку такая, што ўсе надлісы пры тарыраванні выконваюцца на ўкраінскай мове, і мы строга выконваем гэтае патрабаванне сваіх партнёраў.

Вывучаюцца і магчымасці выхаду на рынкі Еўрасаюза.

— Цукар — прадукт высокакалібровы, і, здавалася б, асабліва клопаціцца пра яго рэалізацыю не даводзіцца. Ці гэта не зусім так, і яе вялікасць Канкурэнцыя трымае вас у тонусе?

— Вытворцаў цукру многа, у тым ліку ў Еўропе. А зараз актыўна павялічваецца колькасць дзейных прадпрыемстваў у самой Расіі і ва Украіне — пасля мадэрнізацыі, належным чынам аснашчаных. Так што сапраўды абвастралася канкурэнцыя. І зараз на камбінаце многае робіцца для таго, каб вырабіць з выключэннем прадукцыю, якая будзе па-за канкурэнцыяй. Не выпадкова пусцілі дзве лініі прасоўкі, якія выпускаюць прасаваны цукар (расфасоўваем яго ў новыя чырвоныя каробачкі, з прыгожым дызамінам, з надпісамі на англійскай мове — усё гэта адпавядае еўрастандарту), а таксама цукар з натуральнымі дабаўкамі, той жа каляровы цукар. Па апошніх пазіцыях дамінуе ў краіне толькі наша прадпрыемства. А фігурны цукар-«брыдж» ніхто, акрамя нас, не робіць і на прасторах СНД.

Узоры нашай наватарскай прадукцыі былі прадстаўлены на нядаўняй сусветнай выставе «Прадэкспа» ў Маскве.

Усё робіцца і для таго, каб 30-40 працэнтаў гатовай прадукцыі затаварвалася не ў мяжы, да якіх усе ў СНД прывыклі, а еўрапейскі спажывец іх не ўспрымае. Там попыт на мелкую расфасоўку. Такі тавар і прадаецца крыху даражэй, і калі ўдаецца ўвайсці ў еўрапейскія гандлёвыя сеткі, то там не так вагаюцца цэны. У выніку на гэтых цукрах большая рэнтабельнасць.

Адчувальна дапамагае супрацьстаяць канкурэнцыі новае высокапрадукцыйнае абсталяванне, яно дазваляе выпускаць прадукцыю высокай якасці, якая цалкам адпавядае сусветным стандартам.

Маркетологі аддзела пастаянна вучаюць рынкі збыту, праводзяць апытанне пакупнікоў. У тым ліку на выстаўках. Мэта — дакладна ведаць, што лепш карыстаецца попытам. Так што за сусветным і ўнутраным рынкам сочымым уважліва, вучымся тэндэнцыі і стараемся ім адпавядаць. Вырабляем тое, што запатрабавана менавіта зараз. Пры збыце цукру прысутнічае момант сезоннасці, гэта стварае пэўныя складанасці.

Каб забяспечыць «зваротную сувязь» са спажывальцамі, стварылі прыгожы, па-мастацку аформлены і інфармацыйна насычаны сайт Гарадзейскага цукровага камбіната — www.gsr.by, дзе можна не толькі знайсці падрабязны расказ пра камбінат і яго прадукцыю, але ёсць і магчымасць выказаць свае заўвагі, прапановы і пажаданні.

Лічбы і факты

САЦЫЯЛЬНЫЯ ГАРАНТЫ ЧЛЕНАМ КАЛЕКТЫВУ

Прадпрыемства набывае для работнікаў камбіната пачуццё ў санаторыі і прафілакторыі для адраўлення, самі работнікі ўносяць толькі частковую аплату — 20 працэнтаў ад кошту пачуцця.

З прыбытку выдзяляюцца беспрацэнтныя пазыкі на рамонт і будаўніцтва жылля.

Індывідуальным забудовшчыкам аказваецца дапамога будаўнічымі матэрыяламі, транспартам і механізмамі.

Работнікам камбіната прадаюцца цукар і жамерыны.

Аказваецца матэрыяльная дапамога на нарыхтоўку агародніны.

Матэрыяльную дапамогу атрымліваюць шматдзетныя сем'і, а таксама работнікі камбіната ў выпадку працяглай хваробы і ў сувязі са складаным матэрыяльным становішчам.

Матэрыяльную дапамогу атрымліваюць ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, вязні фашысцкіх канцлагераў і воіны-інтэрнацыяналісты.

Пры выхадзе на пенсію па ўзросце работнікі атрымліваюць адчувальную матэрыяльную дапамогу. На-

прыклад, тыя, хто адпрацаваў у калектыве больш за 25 гадоў (а ў маленькай Гарадзеі такіх шмат), атрымліваюць 20 базавых велічынь плюс палову базавай велічыні за кожны год звыш таго.

Прадпрыемства падтрымлівае таксама паспяхова студэнцка-маладых сем'і, маладых бацькоў і іншыя катэгорыі работнікаў, якія маюць патрэбу ў падтрымцы.

Работнікі начных змен забяспечваюцца бясплатным харчаваннем у сталовай камбіната.

Медыцынскую дапамогу членам калектыву аказвае здраўпункт.

Публікацыю падрыхтавалі Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, Віктар ПАЗНЯКОЎ і Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

P.S. Пакуль матэрыял рыхтаваўся да друку, Гарадзейскі цукровы камбінат паспяхова завяршыў перапрацоўку цукру-сырцу, з чым мы і віншавем яго калектыв.

Ад рэдакцыі. Творчая брыгада «Звязды» шчыра дзякуе за дапамогу ў падрыхтоўцы гэтай публікацыі старшыню прафкама акцыянернага таварыства Вячаслава Карпача і памочніка дырэктара Кацярыну Няглюю.

УНП 600031529.

У тэхналагічным працэсе паспяхова выкарыстоўваюцца фільтр-прэсы сусветна вядомай фірмы Putsch. З гэтым абсталяваннем умела працуюць аператар шчыта кіравання Андрэй ДАШКЕВІЧ і аператар Аляксей ХМЯЛЬНІКІ.

Пасля грунтоўнай рэканструкцыі адзін са старых будынкаў пасёлка цукравараў ператварыўся ў заводскі рэстаран з сучасным дызамінам. Сярод яго маладых працаўніц — афіцыянтка Сняжана ЛЕБЯДЗІНСКАЯ.

«Сёння 73 працэнты цяжарных жанчын маюць розныя захворванні...»

Выпуск № 14 (250)

— Ніводзін выпадак парушэння якасці аказання медыцынскай дапамогі, які пацягнуў за сабой ускладненні ці смерць пацыента, не павінен заставацца без увагі, — заявіў на калегіі свайго вядомства пдчас пад'ядзення вэбсайту дзейнасці медыцынскай галіны за 2010 год міністр аховы здароўя нашай краіны Васіль ЖАРКО.

На сённяшні дзень у структуры агульнай смяротнасці насельніцтва Беларусі па-ранейшаму вядучыя пазіцыі займаюць захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы (53,8 працэнта), новаўтварэнні (13,4 працэнта) і знешнія прычыны (10,3 працэнта). У цэлым па краіне дыспансарызаванай было ахопленыя 98 працэнтаў дарослага насельніцтва. Хранічныя захворванні былі выяўленыя ў 38,6 працэнтаў аб'ектаў аховы здароўя ўзросту. Найбольш высокія паказчыкі хранічнай захваральнасці адзначаны ў Гомельскай, Гродзенскай абласцях і ў горадзе Мінску.

— Работа з асобамі працаздольнага ўзросту, якія часта і працягла хвароюць, павінна быць больш інтэнсіўнай і выніковай, — падкрэсліў міністр.

У 2010 годзе павялічылася колькасць памерлых ад новаўтварэнняў (на 1,3 працэнта), ад захворванняў сістэмы кровазвароту (на 2,3 працэнта), ад захворванняў мочапалавой сістэмы (на 2,3 працэнта), знешніх (на 1,5 працэнта) і іншых прычын (на 7,1 працэнта). Вышэйшая запячатчанасць рост на 4 працэнта колькасці памерлых ад захворванняў органаў стрававання. Асноўнай прычынай гібель людзей, які ў папярэдняй гады, застаюцца хранічныя дыфузныя захворванні печані, і перш за ўсё цироз.

Разам з тым, у 2010 годзе зменшылася на 25 працэнтаў колькасць дзяцей, якія паміраюць ад злуканасці новаўтварэнняў. Паказчык смяротнасці ад цэрабравааскулярных захворванняў знізіўся на 2 працэнта, пры гэтым смяротнасць асоб працаздольнага ўзросту знізілася на 4,4 працэнта. На 8,5 працэнта зменшыўся паказчык пасляперарэцыйнай лятальнасці пры ўнутрымагзгавым кровазліцці. Зменшыўся паказчык смяротнасці пры чэрпапа-магзавай траўме.

На працягу шэрагу гадоў беларускія медыкі фіксуюць зніжэнне колькасці новых выпадкаў злуканасці новаўтварэнняў у запаленай стадыі. Захавалася такая тэндэнцыя і летас: ад усіх новых выпадкаў злуканасці новаўтварэнняў 11,7 працэнта былі ў IV стадыі (у 2009 годзе — 13,2 працэнта).

— Гэта пацярджанае выніковае прафілактычных мерапрыемстваў па выяўленні ракавых захворванняў на ўзроўні першагага звяна, — падкрэсліў міністр. — Выяўленне візуальных формаў злуканасці новаўтварэнняў на ранніх стадыях павінна стаць прыярытэтным для кожнага медыцынскага работніка.

Васіль Жарко павадаў, што пастаяннае паліяшэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы ўкараненне высокіх тэхналогій у галіне дыягностыкі і лячэння раку дазволілі практычна выключыць накіраванне анкалагічных пацыентаў на лячэнне за мяжу. Больш таго, кожны год у беларускіх анкалагічных арганізацыях атрымаваюць медыцынскую дапамогу на платнай аснове больш як 800 замежных грамадзян. Найбольш значымі распрацоўкамі, якія ўкаранілі ў практыку спецыялісты РНПЦ анкалогіі, сталі летас флюарэсцэнтная дыягностыка і фотадынамічная тэрапія перадракавых захворванняў шыйкі маткі, а таксама высакадозавая брахітэрапія пры раку прастаты.

— Нягледзячы на развіццё сеткі арганізацый і адрэзанаў медыцынскай рэабілітацыі, паліяшэнне іх матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, удакладненне метадаў і тэхналогій медыцынскай рэабілітацыі, службе не ўдалося дасягнуць паліяшэння паказчыкаў медыцынскай рэабілітацыі, — мусіў канстатаваць Васіль Жарко.

У 2010 годзе асноўныя мэтавыя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця па платных медыцынскіх паслугах, эксперту паслуг і энергазберажэнні былі Міністэрствам аховы здароўя выкананы. Так, паказчык эксперту паслуг арганізацыямі рэспубліканскага падпарадкавання быў выкананы на 130 працэнтаў, паслуг аказана на суму 18,6 мільёнаў долараў ЗША.

У цэлым па краіне медыцынскія паслугі атрымалі 98 тысяч замежных грамадзян на суму 21,4 млрд рублёў, што ў 1,6 раза больш за паказчык 2008 года. Добра вынікнуў па эксперце паслуг дасягнулі Цэнтр экспертызы і выпрабаванняў у ахове здароўя, РНПЦ гігіены, дораслай і дзіцячай анкалогіі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, медыцынскай ВНУ, рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

і значна павысіць якасць жыцця пацыентаў пажылога ўзросту.

У 2010 годзе адзначыўся некаторы рост паказчыкаў першаснага выхаду на інваліднасць. Прасоўваецца тэндэнцыя да росту цяжкіх інваліднасці. Удзельная вага інвалідаў траўмі групы знізілася з 40 працэнтаў у 2009 годзе да 38,7 працэнта летас.

— Нягледзячы на развіццё сеткі арганізацый і адрэзанаў медыцынскай рэабілітацыі, паліяшэнне іх матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, удакладненне метадаў і тэхналогій медыцынскай рэабілітацыі, службе не ўдалося дасягнуць паліяшэння паказчыкаў медыцынскай рэабілітацыі, — мусіў канстатаваць Васіль Жарко.

У 2010 годзе асноўныя мэтавыя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця па платных медыцынскіх паслугах, эксперту паслуг і энергазберажэнні былі Міністэрствам аховы здароўя выкананы. Так, паказчык эксперту паслуг арганізацыямі рэспубліканскага падпарадкавання быў выкананы на 130 працэнтаў, паслуг аказана на суму 18,6 мільёнаў долараў ЗША.

У цэлым па краіне медыцынскія паслугі атрымалі 98 тысяч замежных грамадзян на суму 21,4 млрд рублёў, што ў 1,6 раза больш за паказчык 2008 года. Добра вынікнуў па эксперце паслуг дасягнулі Цэнтр экспертызы і выпрабаванняў у ахове здароўя, РНПЦ гігіены, дораслай і дзіцячай анкалогіі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, медыцынскай ВНУ, рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

Высокія тэмпы росту платных паслуг забеспячылі арганізацыі аховы здароўя рэспубліканскага падпарадкавання: Рэспубліканская клінічная бальніца медыцынскай рэабілітацыі, Рэспубліканскі цэнтр медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння, РНПЦ траўматалогіі і артапедыі, радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека, анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, РНПЦ «Маці і дзіця», РНПЦ отарыналарынгалогіі.

і прагназаваць усе віды падрыхтоўчых работ пад заняўленае абсталяванне.

Укараненне інфармацыйных тэхналогій і вылічальнай тэхнікі працягвае заставацца адным з ключавых напрамкаў развіцця галіны, палколі спрыяе інтэнсіфікацыі работы медыцынскага персаналу. У 2010 годзе лакальныя вылічальныя сеткі мелі 54,2 працэнта амбулаторна-паліклінічных арганізацый. У 57,3 працэнта з іх былі ўсталяваны аўтаматызаваныя рабочыя месцы «Рэгістратура», у 42,2 працэнта — працавала аўтаматызаваная сістэма дыспансерызацыі, у 66,2 працэнта — сістэма «Статыстыка». 73 працэнты амбулаторна-паліклінічных устаноў і іх філіялаў былі падключаны да інтэрнэту і электроннай пошты.

У 439 урачэбных амбулаторных і амбулаторных урача агульнай практыкі дзейнічае аўтаматызаваная інфармацыйная сістэма «Урач агульнай практыкі», што складае 70 працэнтаў ад іх агульнай колькасці. У 2010 годзе было завершана стварэнне чарговага сегмента рэспубліканскай сістэмы тэле-медыцынскага кансультавання ў пацярпелых ад Чарнобыльскай катастрофы раёнах Брэсцкай, Гомельскай і Магілёўскай абласцей. Тэле-медыцынскае сістэма ахоплівае 11 арганізацый аховы здароўя раённага ўзроўню (ЦРБ), 9 — абласнога і 10 — рэспубліканскага ўзроўню. Створана і пастаянна функцыянуе сістэма відэаканферэнц-связі паміж Міністэрствам аховы здароўя, абласнымі ўпраўленнямі аховы здароўя і Камітэтам па ахове здароўя Мінгарвыканкама.

СМЯРОТНАСЦЬ НЕМАЮТ У СЕЛЬСКОЙ МЯСЦОВАСЦІ НА ПАРАДАК ВЫШЫЙШАЯ

Паказчык смяротнасці немаюць склаў летас 4 % (у 2009 годзе — 4,9 %).

Нягледзячы на агульнае павялічэнне па краіне народжалнасці на 18,4 працэнта, паказчык народжалнасці некалькі знізіўся ў параўнанні з папярэднім годам у многіх раёнах, у тым ліку і ў беларускай сталіцы (за выключэннем Браслаўскай і Мінскай абласцей). У сельскіх населеных пунктах паказчык смяротнасці немаюць складае 5,8 % і ў 1,7 раза перавышае аналагічны паказчык у гарадах (3,4 %).

У чатырох раёнах паказчык смяротнасці немаюць значна перавышае сярэднеабласны значэнні. Размова ідзе пра Шумлінскі раён (18,6 %), Глускі (19,9 %), Добрушскі (12,8 %) і Ваўкавыскі раёны (11,3 %). У Мінскай вобласці быў адзначаны рост перынатальнай смяротнасці (плюс 5 працэнтаў), а ў Брэсцкай вобласці — рост мёртвага народжалнасці (плюс 14,7 працэнта). Найбольш высокі ўзровень ранняй неонатальнай смяротнасці быў адзначаны ў Гомельскай вобласці.

— Зніжэнне ўзроўню смяротнасці немаюць з'яўляецца несумленным поспехам нашай медыцыны, — патлумачыў Васіль Жарко. — Аднак захваральнасць новонароджаных дзяцей з'яўляецца фактарам іх ранняй хірацыі. Акрамя таго, у апошнія гады асабліва актуальным становіцца не толькі сам факт смяротнасці новонароджаных дзяцей, але і якасць далейшага жыцця дзяцей, што патрабуе ад медыцынскіх работнікаў правядзення цэлага комплексу ўзаемазвязаных арганізацыйных і лярэбна-дыягнастычных мерапрыемстваў, накіраваных на мінімізацыю перынатальных пашкоджэнняў. Неабходна кардынальна падсыць да праблемы становаў аховы здароўя цяжарных. Сёння 73 працэнты цяжарных жанчын маюць розныя захворванні, якія зніжаюць якасць унутрывентробнага развіцця плода і абумоўліваюць нізкую удзельную вагу нармальных родаў. Гэта задача для ўсёй лярэбнай сеткі краіны.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Медыкі сцярджаюць: прарослая бульба шкодна для здароўя

Такое меркаванне выказала наменскі галоўнага ўрача па медыцынскай частцы 29-й гарадской паліклініцы Людміла Нараб.

«Парасткі на бульбе гавораць пра тое, што яе зачаконіўшы. Клубні леш выкінуць. У іх утрымліваецца ядытавае рэчыва, якое не разбураецца пры целовай апрацоўцы. З часам гэта рэчыва назапашваецца ў суствах», — патлумачыла ўрач.

Паводле яе слоў, у цэлым ад мінулагадні агародніны і садавіны карысці мала. Вітамінаў там амаль не засталася — толькі ў мінімальнай колькасці мінеральных рэчываў. Акрамя таго, пры няправільным захоўванні агародніна і садавіна не толькі страчаюць таварны выгляд, але і становяцца небяспечнымі для здароўя. Падсапсавана ялыбк, напрыклад, есці нельга, нават калі выразаць загінуўшыя месца. Справа ў тым, што ў плодзе ўжо пасяліліся нябачныя воку споры грыбка плесні, гнілі. Затое багатыя на вітаміны С з'яўляюцца парасткі цыбулі вельмі карысныя.

У якасці альтэрнатывы замежскім садавіна і агародніна, на якія ў многіх гараджан алергія, Людміла Нараб прапанавала замарожаныя беларускія ягады і агародніну. А папоўніць запас вітамінаў і мінералаў парэкамендавала з дапамогай вітаміна-мінеральных комплексаў, што рэалізуюцца ў аптэчнай сетцы.

Вольга ГРЫГОР'ЕВА, «Мінск—Навіны».

«КРЭМАМ ПА НЕРВАХ»

На прылаўках касметычных крам з'явілася касметыка, якая заклікае здымаць стрэс і пазаўляць нашу скуру ад прыкмет стомленасці. Як дзейнічаюць гэтыя сродкі? Хіба касметыка можа зняць стрэс?

Надзея, г. Пружаны.

Калі на ўпакоўцы пазначана «антыстрэсавы эффект» або ў анатацыі змяшчае ўпаміненне аб барацьбе са стомленасцю, то можаце быць упэўненыя: гэты касметычны сродка дасць вам шчыры новы зарад бадрасці.

Безумоўна, касметыка-антыстрэс, нягледзячы на сваю назву, не можа вырашыць усіх праблем. Але аднавіць скуру пасля цяжкага дня ёй пад сілу. Дарчы, у гэтым і заключаецца яе асноўнае адрозненне ад штодзённых сродкаў. Справа ў тым, што антыстрэсавая касметыка ўтрымлівае вельмі высокую канцэнтрацыю мінералаў і высокаактыўных кампанентаў. Яна насычае скуру антыаксідантамі, у прыватнасці вітамінамі А, С і Е, якія дапамагаюць змагацца са старэннем.

Пакія эфірныя алеі, што ўваходзяць у склад антыстрэсавых комплексаў, станюча ўплываюць на нервовую сістэму, супакойваюць і расслабляюць. Гэта могуць быць алеі ружы, лаванды, календры, язіну. Сёння вельмі папулярнаю карыстаецца апельсінавы алеі, які аказвае асаблівае заспакаляльнае дзеянне, здымае нервае напружанне, праганне дэпрэсію і апатыю.

Біялагічна актыўныя рэчывы (а яны абавязкова прысутнічаюць у антыстрэсавай касметыцы) дапамагаюць скуры справіцца з цяжкасцямі: устараняюць лущэнне, змяняюць запаленую рэакцыю, здымаюць пачырваненне. Да такіх інгрэдыентаў адносяцца экстракт алоэ, хітазан, экстракт водарасцяў, эхінацыя, бета(1,3)-глюкан з пяркыскіх дражджэй. Акрамя таго, касметычныя антыстрэс-прадукты ўключаюць у сябе кампаненты, якія садаўняюць вывадзены шлакаў і таксінаў. Таксама яны абавязкова павінны ўтрымліваць раслінныя экстракты (выціжкі з зялёнага чаю, ліпавага цвету, чарніцы, вінаграда, конскага каштану і інш.). Актуальна тут і гіялуранаая кіслата, якая ў гэтым выпадку выконвае традыцыйную функцыю — выдатна ўвільгатняе скуру.

Часта ў склад такіх сродкаў уключаюць «смачныя» інгрэдыенты, напрыклад, каву, шакалад, экзактычныя фрукты. Дарчы, добрая антыстрэсавая

касметыка не проста валодае прыемным пахам, скажам, шакалада, але і сапраўды ўтрымлівае гэты кампанент. Дзякуючы чаму наносіць крэм удвая прыемна.

Касметыка-антыстрэс забяспечвае комплексную ахову ад уздзеяння навакольнага асяроддзя, забруджанні, перападаў тэмпературы. Яна таксама дапамагае здымаць стомленасць, што дасягаецца дзякуючы прыемнай тэкстуры і смачнаму паху. У ім не павінна быць рэзкіх парфумерных аддухаў. Затое абавязкова прысутнічаюць розныя фруктовыя водары.

Варта разумець, што касметычныя сродкі «антыстрэс» уздзейнічаюць на наш змяшчыны стан не толькі праз нох, але і праз «панікненне ўнутр». Яны, як правіла, даюць неадкладныя візуальныя эфекты, маскіруюць няроўнасці скуры. Апошняя становіцца гладкай, эластычнай, знікаюць ўзровень запалення, знікаюць сухасць і дробныя маршчынкі.

Антыстрэсавыя сродкі не дзеляцца на мужчынскія і жаночыя. Не мае велькага значэння і ваш узрост. Крэм-антыстрэс леш за ўсё выбіраць па вытворцы. Тым больш што сёння асартымент такой касметыкі вельмі і разнастайны.

Аднак трэба ўлічваць, што ва ўсіх розны тып скуры, свае праблемы і з узростам адбываюцца змены. Таму і падыход да выбару патрэбнага антыстрэсавога крэму павінен быць індывідуальным. Безумоўна, лешшы варыянт — пракансультаваць у касметолога. Ён прафесійна падберэ патрэбны вам сродка, які можа валодаць яшчэ і дадатковымі эфектамі, напрыклад, амаладжаюць або здымаць пачырваненне і ачысчэнне.

Як правіла, сродкі з паметай «антыстрэс» выпускаюцца серыямі. Звычайна гэта два крэмы — дзённым і начны. Але бываюць і іншыя варыянты. Напрыклад, заспакаляльны сродка для змешанай скуры і пацуючы комплекс для сухой і адчувальнай. Або, скажам, начны расслабляльны крэм для адпачынку скуры і дзённым ахоўны ад УФ-прамяняў.

Каб зразумець, што касметыка сапраўды аказвае заяўленае антыстрэсавое дзеянне, касметолог і рэкамендуе зяртаць увагу на склад. Калі ў ім няма спецыяльных кампанентаў, накіраваных на барацьбу са стомленасцю, на паліяшэнне знешняга выгляду, такіх сродкаў ўсё-рэз разглядаць не варта.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

і прагназаваць усе віды падрыхтоўчых работ пад заняўленае абсталяванне.

Укараненне інфармацыйных тэхналогій і вылічальнай тэхнікі працягвае заставацца адным з ключавых напрамкаў развіцця галіны, палколі спрыяе інтэнсіфікацыі работы медыцынскага персаналу. У 2010 годзе лакальныя вылічальныя сеткі мелі 54,2 працэнта амбулаторна-паліклінічных арганізацый. У 57,3 працэнта з іх былі ўсталяваны аўтаматызаваныя рабочыя месцы «Рэгістратура», у 42,2 працэнта — працавала аўтаматызаваная сістэма дыспансерызацыі, у 66,2 працэнта — сістэма «Статыстыка». 73 працэнты амбулаторна-паліклінічных устаноў і іх філіялаў былі падключаны да інтэрнэту і электроннай пошты.

«3 2000 СІНАГОГ ДЫСКУСІЙНАЯ ТРЫБУНА 9»

У БЕЛАРУСІ ЗАХАВАЛАСЯ 106»

ТОП-5 самых цікавых синагог

(з тых, што захаваліся)

У Мінску адкрылася ўнікальная выстава, дзе сабраны ўсе яўрэйскія храмы Беларусі, Докладней, усё ацалела. Суды адносяцца синагогі, малельныя дамы і некалькі ешиваў (духоўнае вучылішча для равінаў). Даўгатэрміновая выстава адкрылася ў Мінскім яўрэйскім абшчынным доме (Харужай, 28, тэл. 2867933) — у Музеі гісторыі і культуры яўрэяў Беларусі. З інай Герасімавай, дырэктарам музея, кандыдатам гістарычных навук мыгутарым пра тое, куды зніклі 95% синагог і што праграма астатнім 5%.

«У Мінску да рэвалюцыі было 83 синагогі, а ў Бабруйску 60»

— Іна Паўлаўна, вы назвалі неверагодную лічбу: толькі ва Усходняй Беларусі (да 1917 года) было 744 синагогі. Калі ўлічыць, што яны не маглі быць у вёсках, а толькі ў гарадах і мястэчках, — гэта ж колкі на адзін населены пункт даводзіцца!.. А вы падлічвалі, колькі агулам было синагог да вайны ў Беларусі?

— На гэты пытанне адказаць цяжка, бо па Заходняй Беларусі дакладнай лічбы няма. Лічба 744 — гэта лічба на 1 студзеня 1936 года (звесткі з Нацыянальнага архіва Беларусі). А ў 1937 годзе ў Мінску была нарада, на якой прысутнічаў чыноўнік з Масквы. На нарадзе абмяркоўвалася пытанне, дзе браць грошы на развіццё эканомікі, набываць трактары і гэтак далей. І ён ім сказаў у вельмі жудасным тоне: «Што ж вы дурцыце галаву, не можаце яўрэйскія кнігі і старыя рэчы прадаць у Амерыку? За адну кнігу зможаце набыць трактар!» У праткало гэтай жа нарады і даецца лічба 744 — гэта синагогі і малельныя дамы. Па Заходняй Беларусі, паўтары, агульнай лічбы няма. Даходзіцца падлічваць — складаць лічбы па раёнах, па абласцях.

Але часта яны недакладныя. Напрыклад, па Мінскай вобласці даецца 83 синагогі. Але цяпер вядома, што гэта — вы будзеце здзіўленыя — лічба толькі па Мінску (!). Агульную колькасць па Беларусі я ацэньваю — да 2000 синагог.

— Іна Паўлаўна, такая лічба шчыра ўражае! Насельніцтва Мінска перад вайной складала каля 240 тысяч чалавек. З іх значная частка былі яўрэі. Але 83 синагогі — усё адно каласальная лічба!..

— Разумеюць, у яўрэяў зусім іншы прынецп, чым у каталікоў ці праваслаўных. Гэта праваслаўныя збудавалі адную вялікую царкву — і ўсё мястэчка яе наведвае. Яўрэю ў суботу нямаможна нічога рабіць, нават ехаць. Таму синагогі будаваліся на «геаграфічных» прынецпах — каб туды было недалёка хадзіць пешшу. Пры гэтым синагога не мусіла быць нейкім неверагодным будынкам, гэта проста месца для супольнай малітвы. А царква і касцёлаў значна менш, бо кожная з гэтых лабудоваў — велічча, будавалася гадамі.

— У якім годзе сёння захавалася найбольш синагог?

— У Бабруйску — цэлых дзевяць мураваных синагог. Гэта тыя, якія пацярджаліся іс-

тэрычнымі дакументамі. А ўвогуле ў Бабруйску да рэвалюцыі было 60 синагог і малельных дамоў.

— Дарчы, а ў чым розніца між першым і другім? Малельны дом — гэта магла быць і прыстасаваная хата?

— Так, магла быць і хата, але магла і синагога. Справа ў тым, што паводле закона Рэйскай імперыі, каб атрымаць дазвол на пабудову синагогі, трэба сабраць не менш за 80 яўрэйскіх сем'яў, якія будуць туды хадзіць. А для малельнай школы (дома) было дастаткова і трыццаці. Калі ў горадзе ўжо было мураваная синагога, пісалі прашэнне на малельны дом. Так было прасцей. А атрыбуці ў синагогі і малельнага дома абсалютна аднолькавыя! Яўрэі не прызнаюць ніякіх рытуальных упрыгожванняў. Толькі ў синагозе мусіць быць Арон Кодэш — шафа, дзе захоўваецца Скрутак Торы. Калі ў абшчыны ёсць Тора — синагога абавязкова будзеца адразу з Арон Кодэш.

— А біма — узвышэнне ў цэнтры для чытання Скрутка Торы — абавязковы атрыбуці?

— Не абавязковы, зазвычай біма была толькі ў вялікіх синагогах. Пабацьчы біму можна цяпер у Ружанах, у Слоніме, у Гродне, у Быхаве... У Ружанах синагога стаіць у вусцішнім стане — але ў цэнтры захавалася цудоўнейшая біма!..

«Синагог знікаюць ад безгаспадарчасці...»

— У выніку чаго была страчана большасць синагог — 95% ад усіх?!

— Не думайце, што ў выніку Другой сусветнай вайны. У першую чаргу — як будынкі — синагогі былі знішчаны ўжо пасля вайны, за савецкім часам. Не хачу сказаць, што гэта рабілася мэтанакіравана. Адналі пад клуб, затым перабудавалі да непазнавальнасці — і ўсё, синагогі няма. Логіка была такая: паколькі яўрэяў няма, нашто захоўваць? А чаму ж было не падумаць, што сам будынак — гэта твор мастацтва, культурна-гістарычны помнік? І ён належыць цяпер беларусам, збудаваны на гэтай зямлі! Няма яўрэяў — карыстаецца!.. На што ж разбураць?.. Я знайшла нядуаю план мінскай Халоднай синагогі (знаходзілася на Няміме, з'яўлялася самым старым будынкам Мінска XVI стагоддзя, зруйнаваная ў 1969 годзе за часам Пятра Мацэрава — Г.Л.) за 1963 год. У той час пад синагогу ў будынку былі адведзены ўсяго два пакоі — 49 квад-

ратных метраў. Хоць на святы там збіралася да 400 вернікаў! Астатняя частка была жылая і гаспадарчая, там знаходзіўся архіў, былі зроблены перакрыці і перагародкі!..

— Дык большасць синагог загінула ад савецкай безгаспадарчасці?

— Быў час, калі вялася барацьба з рэлігіяй, калі храмы знішчаліся і перабудоўваліся. Што казаць — у мам родным Бабруйску цудоўную царкву перабудавалі пад басейн. Аднак там цісла вада, мы туды не хадзілі. І што? У 2000-х гадах храм аддалі вернікам, яго аднавілі! З синагогамі складаней: пасля Другой сусветнай вайны, пасля Халакосту вяртаць вельмі часта ўжо не было каму... Халакост знішчыў не толькі людзей, але ўсюсна і іх спадчыну. Новыя гаспадары лічылі, што паколькі няма людзей, народа — трэба забраць і выкінуць тое, што гэты народ стварыў. Разбіралі, узрывалі, перабудоўвалі... Што казаць — у Мінску синагогу на вуліцы Дзмітравы знішчылі ў 2001 годзе, нягледзячы на шырокі пратэст грамадскасці. Зроблена гэта было цынічна: у 2000 годзе будынак занеслі ў Дзяржаўны Спіс каштоўнасцяў, а ў 2001 выключылі з гэтага спіса і зруйнавалі. Хачу адзначыць, што фашысты не знішчалі синагог. Яны маглі замкнуць там людзей і трымаць да расстрэлу. Урэшце, спаліць людзей у ёй. Але спецыяльна будынак не чапалі, не было такой мэты — синагогі маглі быць разбураныя, скажам, у выніку бамбёжак. Я знайшла ўнікальныя звесткі — як у часе вайны нехта падпаліў синагогу ў Чэрвені (Ігумені) і яе патушылі... немцы!

— Дарчы, а ў чым розніца між першым і другім? Малельны дом — гэта магла быць і прыстасаваная хата?

— Так, магла быць і хата, але магла і синагога. Справа ў тым, што паводле закона Рэйскай імперыі, каб атрымаць дазвол на пабудову синагогі, трэба сабраць не менш за 80 яўрэйскіх сем'яў, якія будуць туды хадзіць. А для малельнай школы (дома) было дастаткова і трыццаці. Калі ў горадзе ўжо было мураваная синагога, пісалі прашэнне на малельны дом. Так было прасцей. А атрыбуці ў синагогі і малельнага дома абсалютна аднолькавыя! Яўрэі не прызнаюць ніякіх рытуальных упрыгожванняў. Толькі ў синагозе мусіць быць Арон Кодэш — шафа, дзе захоўваецца Скрутак Торы. Калі ў абшчыны ёсць Тора — синагога абавязкова будзеца адразу з Арон Кодэш.

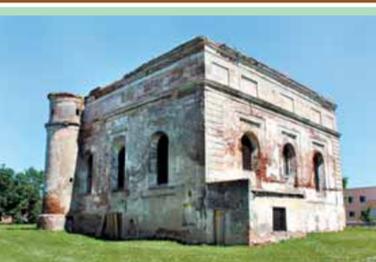
— А біма — узвышэнне ў цэнтры для чытання Скрутка Торы — абавязковы атрыбуці?

— Не абавязковы, зазвычай біма была толькі ў вялікіх синагогах. Пабацьчы біму можна цяпер у Ружанах, у Слоніме, у Гродне, у Быхаве... У Ружанах синагога стаіць у вусцішнім стане — але ў цэнтры захавалася цудоўнейшая біма!..

«Синагогі — гэта частка культуры Беларусі!»

— Калі, як вы адзначылі, пасля трагічных падзей вайны синагогі засталіся без вернікаў — як можна было іх уратаваць? Гэтае пытанне актуальнае і цяпер...?

— Дзяржава пасля вайны часткова пайшла па гэтым шляху — размясціць там нейкія ўстановы. Аднак пры гэтым абсалютна не ўлічвалі профіль прадпрыемстваў! Не стаяла пытанне пра захаванне будынка. Стаяла пытанне: няма памяшкання для завода, вось вам была синагога — рабіце што хоцаце. У тых жа Ружанах — унікальныя старадаўнія роспісы практычна загінулі ў выніку размяшчэння там малочнага завода... Выйсце такое — перадаваць арганізацыям ці прадпрыемствам. Але патлумачыўшы, што нельга знішчаць джор будынка, змяняць яго выгляд. Трэба захоўваць унутраную аздабу, калі яна засталася. Пакуль ёсць адваротныя прыклады сапраўднага дзкіства — у Рoci (Ваўкавыскі раён) будынак былой синагогі перадалі

1. Быхаў. Синагога 1620 г. Адзіная ў Беларусі синагога абарончага тыпу. Мае рэшткі байніц, абарончую вежу, падземную залу са студняй (!). Усяго храму абарончага тыпу захавалася чатыры: гэтая синагога, касцёл у Камаях 1601 года, царква ў Мураванцы 1524 года і царква ў Сыновіках XVI стагоддзя (паводле версіі Світава, ёй больш за 600 гадоў гэта перабудаваны замак Вітаўта).

2. Харальная синагога ў Гродне XVI ст. Паводле іншых звестак, менавіта гэты будынак з'яўляўся ў пачатку XX стагоддзя на месцы папярэдняй синагогі. Пераддзённая яўрэям, дзейнічае. Захавалася ўнікальная біма. Синагога дасяжная для турыстаў. Гэта варта пабачыць!

3. Синагога ў Слоніме 1642 г. Цяпер знядбаная. Яўрэю ў горадзе не засталася — перадаваць няма каму. Мясцовыя ўлады таксама не могуць знайсці прымянення ўнікальнаму помніку. У выніку помнік закнуты, у сярэдзіне — фактычна сметніца. Хоць там захаваліся ўнікальныя фрэскавыя роспісы!.. Як туюж мог бы атрымацца!

BONUS! Музейная синагога ў Мінску

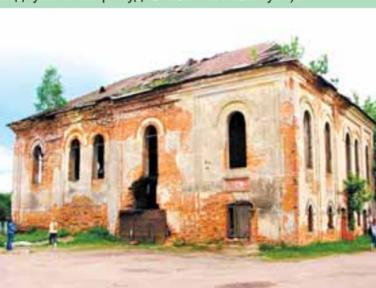
У дадатак — Галоўная (Харальная) синагога Мінска, якую вы ведаеце як... Нацыянальны драматычны тэатр імя Горкага! Збудаваная ў пачатку XX стагоддзя. Дзейнічала да 1921 года. Да 1948 года там месціўся Яўрэйскі тэатр. Пазней была перабудавана на церапляны выгляд і аддадзена пад тэатр Горкага. Між іншым, калі адкінуць фасад з калонамі — синагога цудоўна захавалася! Вы можаце спраўдзіць гэта, калі зойдзеце паглядзець на тэатр збоку — старая кладка не патынканавая, яе можа пабацьчы кожны.

Іна Герасімава, здаецца, ведае пра беларускія синагогі ўсё. Малюнак злева — выгляд Галоўнай синагогі Мінска да вайны (мастак Анатоль Наліваеў). Цяпер гэта — тэатр імя М. Горкага.

5. Синагога ў Ашмянах 1912 г. У гэтай синагозе найбольш (у адрозненне ад іншых) захавалася сапраўды інтэр'ер і фрэскавыя роспісы. Цяпер у синагозе склад.

4. Синагога ў Ружанах XVIII ст. Захавалася біма і фрэскавыя роспісы. Знаходзіцца ў закнутым, жалівым стане.

новаму ўладальніку пад каврыню. Першае, што новы гаспадар зрабіў, — гэта ўшчыт знішчыў унутраную і вонкавую аздабу і пафарбаваў будынак у жоўты колер. Што за першабытныя норавы ў XXI стагоддзі?! Хоць, магчыма, чалавек проста не ведаў, што гэта за будынак...

— На гэтай выставе вы сабралі ўсе ацалелыя беларускія синагогі. Чым гэта можа дапамагчы самім синагогам?

— Я лчу, што выстава мусіць мець прыкладны характар. Каб людзі, каб мясцовыя ўлады даведаліся, што побач з імі не проста «старая халупа», а былая синагога, дзе захаваліся рэшткі ліпніны, знешняга дэкару. Каб яны ўспрымалі гэта як гісторыка-культурную каштоўнасць! Бо гэта не выключна «яўрэйскі храм», а частка культуры Беларусі!

Глеб ЛАБАДЗЕНКА. Фота аўтара і Андрэя ДЫБОУСКАГА.

У ПОШУЖАХ РАЙНАВАГІ

Пра рэалізацыю мульцікультурнага праекта ў сучаснай Еўропе і Беларусі

АПОШНІМ часам многія лідары еўрапейскіх дзяржаў, у тым ліку прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Дэвід Кэмеран, канцлер Германіі Ангела Меркель, Прэзідэнт Францыі Нікала Сарказэ, заўявілі, што мульцікультурны праект у сучаснай Еўропе пацярпеў скрываальны правал. Ангела Меркель і Дэвід Кэмеран пракалі «паспуюно талерантнасць» у «заховаванні сэгрэгацыі, жыцця ў адасобленых суполках». Нікала Сарказэ прызнаў, што ўлады і жыхары краіны занадта трыпціліва адносяцца да захавання самабытнасці эмігрантаў і надаюць недастаткова ўвагі іх інтэграцыі ў французскія грамадства. Цяжка з гэтым не пагадзіцца, бо ў многіх еўрапейскіх гарадах пастаянна адбываюцца міжэнацыянальны і міжканфесійныя канфлікты, гараць аўтамабілі, гінуць людзі, і няма святла ў канцы тунэля. Пастаянна ўзнікае пытанне: чаму?

Многія палітыкі і аналітыкі сцвярджаюць, што Еўропа сама адмовілася ад сваёй гістарычнай, культурнай і рэлігійнай ідэнтычнасці на карысць нібыта ўніверсальных каштоўнасцяў, што яна цяпер павіна плаціцца за ілюзію сваёй лідарства. Іншыя даследчыкі сцвярджаюць, што прадстаўнікі дзяржаў або прэзідэнцую на палітычны ўплыў і ўладу і для дасягнення сваёх мэт выкарыстоўваюць гвалт. Аднак усё яны згодны з тым, што канец хрысціянскай Еўропы — той Еўропы, да якой усё прызываліся, — хутка стане рэальнасцю.

Адказаць на шматлікія актуальныя пытанні сучаснасці паспрабаваў і ўдзельнік Міжнароднай канферэнцыі «Некатарыя вынікі мульцікультурнага праекта ў сучаснай Еўропе і праблемы духоўнай ідэнтычнасці народаў», якая праішла ў харвацкім горадзе Дуброўні. Яна была арганізавана Міжнародным грамадскім фондам адзінства праваслаўных народаў пры садзейнічанні старшын парламента Харватыі Лукі Бебіча. Удзельнікамі і гасцямі мэрарпрыемства сталі больш як 70 прадстаўнікоў дзяржаўных улад, грамадскіх, рэлігійных і навуковых колаў 22 краін Еўропы і Блізкага Усходу. Ад Беларусі ў рабоце канферэнцыі бралі ўдзел сенатар Алена Падалжя і аўтар гэтай артыкула.

На цырымоніі адкрыцця канферэнцыі гасцей вітаў старшыня парламента Харватыі Лука Бебіч. З дакладам выступіў прэзідэнт Міжнароднага грамадскага фонду адзінства праваслаўных народаў, доктар філасофскіх навук, прафесар Валерыі Алжееў. Ён падкрэсліў, што культура і духоўнасць народа, выкаўваючы традыцыі, вы-

значаюць на гэтай аснове набор базісных каштоўнасцяў нацыі, якія задаюць параметры далейшага шляху яе развіцця. Аднак часта палітыкі і дзяржаўныя дзеячы для разнаўчання сваіх уласных праблем падмяняюць народную волю палітычным суратагам. Тыповым узорам з'яўляецца праект так званай еўрапейскай мульцікультурнасці, які так і не змог вырашыць шматлікія праблемы.

Прадстаўнікі Беларусі, якія выступілі на канферэнцыі, не ва ўсім пагадзіліся з Валерыі Алжеевым. Яны адзначылі, што ў Беларусі паняцце «мультікультурны праект» не з'яўляецца ні модным, ні прэстыжным, аднак многія яго палажэнні паспяхова ажыццёўлены. Культурныя каштоўнасці беларускага народа, яго духоўная спадчына на працягу многіх стагоддзяў служылі магутнай крыніцай нацыянальнай духоўнасці. Нягледзячы на надзвычай недаўпачыненія на працягу доўгага часу знешня і ўнутраныя ўмовы, беларусаму народу ўдалося захаванне каштоўнасці і самабытныя традыцыі, якія клапатліва перадаюцца ад пакалення да пакалення. Працэсы супрацоўніцтва дзяржаў, царквы, прадстаўнікоў розных нацый, нацыянальнасцяў і навуковай супольнасці ідуць хуткімі тэпамі.

Усе культуры ў Беларусі з'яўляюцца раўнапраўнымі. Як вынік, на беларускую зямлі ніводная кропля краўкі не ўпаля ў міжэнацыянальных і міжканфесійных канфліктах. Па-першае, дзяржава стварае ўмовы для адраджэння і развіцця той вялікай і бяспечнай духоўнай ды культурынай спадчыны, якая на працягу многіх стагоддзяў ствара-

ла пакаленнямі нашых продкаў. Дзякуючы рэфармаванню і абнаўленню беларускай грамадскай сістэмы адкрыліся магчымасці нацыянальнай духоўнай культуры, якая рэзка змяніла псіхалогію беларускага народа ў бок нацыянальнай гордасці і патрыятызму. Гэта асноватворная прыкмета важнасці і самабытнасці духоўна-маральных каштоўнасцяў беларускага народа — настолькі яскравыя і цікавыя, што яны прыво-дзяць у захалпенне і здзіўленне многіх гасцей беларускай краіны.

Па-другое, царква ў Беларусі бярэ актыўны ўдзел у жыцці беларускага грамадства. Яе ўплыў на розум і сэрцы беларускіх грамадзян велізарны. Беларуская дзяржава і царква, не падмяняючы адна адну, могае робіць для духоўнага ўдасканалення беларускага народа. Злучэнне намаганняў царквы, дзяржавы і грамадскасці дазваляюць захоўваць і прымацаваць вялікую спадчыну нашых продкаў.

Сацыялагічны даследаванні, праведзеныя летас Інстытутам сацыялогіі НАН Беларусі, паказалі, што сярод вернікаў каля 80 адсоткаў атаясамліваюць сябе з праваслаўем, дзевець адсоткаў — з каталіцызмам, каля двух адсоткаў — з пратэстантызмам. Прычым амаль палова (42,4 адсотка) рэспандэнтаў лічыць, што ў найкраснейшых сітуацыях ім дапамагае выжыць менавіта вера ў Бога. Крыху менш за чэцьць апытных мяркуе, што яна дапамагае ва ўсіх сітуацыях, шостая частка — у большасці выпадкаў, пятая частка — у некаторых сітуацыях. Гэта і не дзіўна, паколькі пераважаюць большасць рэспандэнтаў лічыць сябе вернікамі. Аднак пастаянна ўзнікае пытанне: ці з'яўляюцца вернікамі той, хто не ходзіць у храм, не можа адрацніць. Новы запавет ад Старога, не ведае сваёго святара, не выконвае прадпісанняў царквы? У цяперашні час толькі 19,9 адсотка жыхароў Беларусі лічаць сябе сапраўднымі вернікамі і стараюцца выконваць усё рытуальнае сваёй рэлігіі. Царкву, касцёл, синагогу ці іншы храм рэгулярна (адзін раз на тыдзень) наведвае толькі шэсць адсоткаў насельніцтва краіны. 8,2 адсотка — адзін-два разы на месяц, 28 адсоткаў — некалькі

Ігар КАТЯРЭУ, дырэктар Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі, доктар сацыялагічных навук, прафесар.

СМЯРОТНЫ СТРЭЛ

Непрацуючы грамадзянін 1958 года нараджэння загінуў на паляванні. Пра гэта паведамілі работнікам Любанскай мікравышчкі, якія разам з супрацоўнікамі Старадарожскага РАУС выехалі на месца здарэння. Было высветлена, што гэты грамадзянін разам з двума іншымі беспрацоўнымі быў незаконна павяняне на дзіку з выкарыстаннем незарэгістраванай палюўніцкай стрэльбы. У выніку незаконна захавана правіла бясекі адзіна з палюўнічых стрэлаў са сваёй зарэгістраванай стрэльбай вышэй смяротнае раненне называюць ваньш грамадзяніну. Абедзве стрэльбы канфіскаваныя, вядзецца разбор.

Сяргей РАСОЛЬКА.

г. ВІТЕБСК

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ С УСТАНОВЛЕНИЕМ НАЧАЛЬНОЙ ЦЕНЫ ПРОДАЖИ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА, РАВНОЙ ОДНОЙ БАЗОВОЙ ВЕЛИЧИНЕ

31.03.2011

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
1.	Здание бани с холодной пристройкой, расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, д. Малое Ситно	Характеристика объекта недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 250/С-31162 (здание бани с холодной пристройкой), одноэтажное кирпичное, фундамент – бетонный, а/ц листы по деревянным стропилам, общей площадью 84 кв. м. Земельный участок: с кадастровым номером 223883803101000020, площадью 0,0325 га для содержания и обслуживания недвижимого имущества, сроком аренды 50 лет. Назначение – для размещения объектов: административно-хозяйственного назначения, розничной торговли, общественного питания, гостиничного назначения, физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения, культурно-просветительского и зрелищного назначения, бытового обслуживания населения.	Одна базовая величина	Одна базовая величина
2.	Здание клуба с холодной пристройкой, расположенное по адресу: Витебская область, г. Верхнедвинск, ул. Московского, 39	Характеристика объекта недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 251/С-63918 (здание клуба с холодной пристройкой), одноэтажное, бревна облицованные кирпичом, фундамент – бетонный, кровля – шиферная, общей площадью 114 кв. м. Земельный участок: с кадастровым номером 221050100001002059, площадью 0,0428 га, сроком аренды 30 лет. Назначение – для обслуживания здания клуба с перспективным назначением для обслуживания производственного здания, допустимого для размещения в смешанной застройке по согласованию с органами государственного санитарного надзора. Ограничения в использовании земельного участка в связи с расположением в водоохранной зоне водного объекта вне прибрежной полосы (река Дрисса) на площади 0,0428 га и в охранный зоне линии электропередачи напряжением до 1000В на площади 0,0044 га.	Одна базовая величина	Одна базовая величина
3.	Здание клуба, расположенное по адресу: Витебская область, Оршанский район, Ключковский с/с, д. Софиевка, д. 29	Характеристика объекта недвижимости: капитальное строение с инв. № 240/С-30337 (сооружение специализированное культурно-просветительного и зрелищного назначения), бревенчатое одноэтажное, 1969 г.п., общ. площадь 94,4 кв. м, объем 371 куб. м, фундамент бетонный, перекрытие деревянное, крыша шиферная. Земельный участок: с кадастровым номером 223682706101000025 для содержания и обслуживания клуба, площадь 0,0222 га. Использование – для специализированного культурно-просветительного и зрелищного назначения.	Одна базовая величина	Одна базовая величина

ОРГАНИЗАТОР – фонд «Витебскоблмушество», г. Витебск, ул. «Правды», 38, контактный телефон в Витебске: (0212) 476096, сайт www.gki.gov.by, www.fondgism.vitebsk.by, e-mail: vof2012@tut.by.

ПРОДАВЕЦ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ: Белорусский производственно-торговый концерн лесной, деревообрабатывающий и целлюлозно-бумажной промышленности, контактный телефон в г. Минске (017) 227 52 54.

Условия продажи недвижимого имущества: по лотам №№ 1, 2, 3 – осуществление покупателем предпринимательской деятельности на данных объектах, создание им дополнительных рабочих мест; запрещение покупателю продажи, иного отчуждения объектов до выполнения им условий договора купли-продажи.

Условия предоставления земельных участков: по лоту № 1 – получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения исполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 лет (в случае изменения назначения недвижимого имущества); осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией (в случае изменения назначения недвижимого имущества);

по лоту № 2 – заключение победителем аукциона договора аренды земельного участка с исполкомом и осуществление государственной регистрации права на земельный участок в двухмесячный срок после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка; получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 лет; осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией; ведение хозяйственной деятельности на земельном участке в соответствии с требованиями статьи 77 Водного кодекса Республики Беларусь, в связи с расположением земельного участка в водоохранной зоне вне прибрежной полосы реки Ушача;

по лоту № 3 – заключение победителем аукциона с Ключковским сельсоветом договора аренды земельного участка и осуществление в двухмесячный срок, после принятия решения райисполкома о предоставлении ему земельного участка, государственной регистрации права на земельный участок; получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство (реконструкцию) объекта в срок, не превышающий двух лет; осуществление строительства (реконструкции) объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

Аукцион состоится 31.03.2011 в 15 часов в здании фонда «Витебскоблмушество» по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 38.

1. Для участия в аукционе приглашаются негосударственные юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы. Участнику необходимо подать заявление и подписать Соглашение установленной формы с фондом «Витебскоблмушество».

«НАВУКОВАЯ ТВОРЧАСЦЬ СТУДЭНТАЎ У БДУ ЎСЯЛЯК ЗААХВОЧВАЕЦА...»

ТЭХНАЛОГІЯ атрымання экалагічна чыстага паліва для дзельных рухавікоў з рапсавага алею, фітакампазіцыі і вітамінна-мінеральныя комплексы для хлебапажэння, экспертна-дыягнастычная сістэма для выяўлення груп рэспіраторнай рызык і ранняя выяўленне хранічна абструктыўнай хваробы лёгкіх, мікрахвалевая тэхналогія перадапсуючай апрацоўкі насення, інтэлектуальны святлодыёдны святлафоры, біяхімічны наборы рэагентаў для маркіроўкі і індэнтыфікацыі каштоўных папер і дакументаў — пералік распрацовак навукоўцаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта можна працягваць вельмі доўга. Усе яны былі адзначаны ўзнагародамі на міжнародных конкурсах інавацыйных праектаў. І літаральна кожная з іх заслужыла асобнай размовы.

Фота Марыны БЕГУНЮКОВАЙ

— У базе звестак навукова-тэхнічнай прадукцыі нашага ўніверсітэта змяшчаюцца на дзядзены момант больш як тры сотні навуковых распрацовак, фактычна гатовых да продажу, — расказвае журналісту «Звязды» намеснік прарэктара па навуковай рабоце, начальнік Навукова-даследчай часткі — Галюнага ўпраўлення навукі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар фізіка-матэматычных навук Таццяна ДЗІК. — Таму дазваляю сабе спыніцца толькі на некалькіх. Спраўдным гонарам нашых навукоўцаў-хімікаў з'яўляецца новы супрацьпупхліны сродка на аснове аксігеннай цыклолозы «Цысплацэл». Гэта арыгінальны беларускі прапарат, які мае толькі адзін аналаг у свеце — амерыканскі прапарат «Гліядэл». Аднак калі беларускі «Цысплацэл» каштуе 980 тысяч рублёў (300 долараў на адзін курс лячэння), то кошт упакоўкі прапарата «Гліядэл» вытворчасці фірмы «MGI Pharma, Inc.» у 50 разоў даражэйшы і дасягае 15 000 долараў. «Цысплацэл» выпускаецца ў выглядзе сур'ятка і прымяняецца для лячэння злаякасных пухлін галаўнога мозгу, пухлін шчы, поласці рота, языка, носа і прыдатных пазух. Падчас аперацыі прапарат змяшчаецца на месца выдаленай пухліны і ў далейшым цалкам раскочываецца, але пры гэтым выдзяляе лекавае рэчыва, якое забівае пухлінныя клеткі.

Прапарат «Цысплацэл» быў прадастаўлены на міжнародных выставах, дзе заваяваў два залатыя медалі. Летась ва ўнітарным падпрямстве «Унітэхпрам БДУ» былі выпушчаны тры прамысловыя партыі прапарата «Цысплацэл» (855 упаковок на суму 838,1 млн рублёў). Сёння прапарат «Цысплацэл» ужо паступіў ў спецыялізаваныя медыцынскія ўстановы. Патрэба нашай краіны ў і ацэньваецца ў 1000—1350 упаковок у год. У дзядзены момант праводзіцца клінічныя выпрабаванні «Цысплацэла» ў Інстытуце хірургіі ў Арменіі, вядучым перамовамі з Расійскім анкалагічным навуковым цэнтрам ім. Блехіна Расійскай акадэміі медыцынскіх навук аб правядзенні на яго базе клінічных выпрабаванняў з наступнай рэгістрацыяй «Цысплацэла» на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі.

Асобнай увагі заслужыў распрацоўкі НДІ ядзерных праблем БДУ, звязаныя з перадапсуючай апрацоўкай насення сельскагаспадарчых культур звышвысокачастотным выпраменьваннем. У выніку такой апрацоўкі насення павышаецца іх усходжасць, павышаецца фізіялагічная актыўнасць раслін, у выніку чаго ўраджайнасць павялічваецца на 15-20 працэнтаў. Гэтая тэхналогія ўжо выкарыстоўваецца ў большасці цяплячых гаспадарак Беларусі і не толькі ў нашай краіне: летась устаноўкі для перадапсуючай апрацоўкі насення

таў жыўлёнага і расліннага паходжання: рыбы, яек, мяса, малака, натуральных соку, біялагічна актыўных рэчываў прыроднага паходжання. Гэта тэст-сістэма выкарыстоўваецца, напрыклад, для выяўлення фальсіфікатаў вінаў і вінаматэрыялаў, зробленых з выкарыстаннем сінтэтычных фарбавальных, забароненых для ужывання, а таксама для вызначэння якасці вінаў. Тэст-сістэма ўяўляе сабой прэзэнтацыю пэналу з каларовай шкалай і ампулай, якая змяшчае рэагент. Пры кантакце з рэагентам адбываецца змяненне колеру віна ад чырвонага да сіняга адцення-сіняга да аліўкавага свецдчы ад добрай якасці вінаматэрыяла, а калі колер не змяняецца — гэта ўказвае на наяўнасць у віне сінтэтычных фарбавальных.

— Таццяна Аляксееўна, як вы мяркуюце, пастаянная гонка за практычным вынікам можа нашкодзіць фундаментальнай навуцы?

— Фундаментальна, што навуковае распрацоўка з прыцэлам на практычнае прымяненне з'яўляецца не на пустым месцы. Кожная такая распрацоўка становіцца вынікам праведзеных раней глыбокіх і дастаткова сур'ёзных фундаментальных даследаванняў. Гэта вельмі складаная работа, якая патрабуе найвышэйшай кваліфікацыі. Таму, калі мы не будзем падтрымліваць фундаментальную навуку, то можам у хуткім часе вычарпаць той рэзерв, які быў створаны ў папярэднія гады. І ў гэтым выпадку нельга будзе разлічвацца на рух наперад. Хацелася б, каб да фундаментальнай навуцы было асаблівае стаўленне. Яна зусім невыпадкова ствараецца «фундаментальнай», бо стварае фундамент, базу, падмурк для далейшага практычнага выкарыстання вынікаў карпатлівых шматгадовых даследаванняў. Трэба абавязкова падтрымліваць навуковыя школы і тых навукоўцаў, якія могуць перадаць свой прафесійны, жыццёвы і навуковы досвед моладзі. Трэба раскрываць увесь патэнцыял навуковай думкі...

— Але арыгінальна ідэі генеруюць, напэўна, не толькі масціцы навукоўцы? Ці ёсць інтарс да навуцы з боку студэнтаў?

— Мы адзначаем рост цікавасці з боку моладзі да заняткаў навукай. Студэнты ўдзельнічаюць у навуковых праектах даволі актыўна, а мы, у сваю чаргу, стараемся іх у гэтым падтрымаць. Навуковая творчасць студэнтаў не толькі вітаецца, але і ўспяж заахвоўваецца. У прыватнасці, у БДУ рэгулярна праводзіцца конкурс грантаў на выкананне навуковых даследаванняў студэнтаў і аспірантаў. Гэта фінансавая падтрымка студэнтаў і маладых навукоўцаў, якія ў рамках влікавай навуковай тэмы ўдзельнічаюць у выкананні ўласнага праекта. Сёлета ўніверсітэт ужо выдзеліў фінансавыя сродкі на суму 117 мільёнаў рублёў на пад-

трымку студэнцкіх праектаў. Мы таксама падтрымліваем студэнтаў, якія ўдзельнічаюць у навуковых канферэнцыях. У 2011 годзе фінансавая падтрымка складала 7 мільёнаў рублёў. Нашы студэнты ўдзельнічаюць таксама ў Рэспубліканскім конкурсе на лепшую студэнцкую навуковую работу. Дарэчы, БДУ з'яўляецца галаўной арганізацыяй, што забяспечвае правядзенне гэтага конкурсу. Такі ж конкурс праводзіцца і ў БДУ, але ўжо толькі для студэнтаў універсітэта. Ёсць конкурс і для цэлых навуковых калектываў — конкурс на лепшую студэнцкую навукова-даследчую лабараторыю. У БДУ дзейнічае 29 студэнцкіх лабараторыяў, у якіх шчырае больш як чатыры сотні студэнтаў. Акрамя таго, ва ўніверсітэце дзейнічае цэлая сетка навуковых гурткоў, у якіх займаецца больш за 1000 чалавек. Яны таксама працуюць дастаткова паспяхова і атрымліваюць цікавыя навуковыя вынікі. Штогод каля 70 лепшых навукова-даследчых работ, выкананых з удзелам студэнтаў БДУ, уключаюцца ў спецыяльны рэспубліканскі банк звестак навуковых распрацовак. Вялікая колькасць работ нашых студэнтаў прадстаўлена ў банку звестак рэспубліканскай выставы навукова-даследчых работ студэнтаў. Увогуле распрацоўкі, выкананыя з удзелам нашых студэнтаў, прэзэнтаваныя на многіх выставах для вызначэння якасці вінаў. Былі прадстаўлены распрацоўкі студэнтаў БДУ і ў рамках Маладзевы інавацыйнага форуму, у якім узяў удзел Прэзідэнт Рэспублікі Беларусі.

— Таццяна Аляксееўна, а ці актуальная для Белдзяржуніверсітэта праблема недабору аспірантураў?

— На шчасце, гэтая праблема нас абмінула. Ужо два гады запар ва ўніверсітэце на 100 працэнтаў выконваецца план набору ў аспірантуру. Пры гэтым на «ўваходзе» ў аспірантуру нават назіраецца конкурс. Да таго ж БДУ можа пахваліцца самым высокім сярэднім ВНУ Міністэрства адукацыі і Нацыянальнай акадэміі навук працэнтам абароны дысертацый пасля заканчэння навування ў аспірантуры. Калі ў 2007 годзе працэнт абароны дысертацый у тэрмін склаўся ў нас толькі 7,3 працэнта, то ў 2008 годзе адзін з галоўных паказчыкаў, які сведчыць аб эфектыўнасці навуковай работы ў аспірантуры, павысіўся ўжо да 9,7 працэнта. У 2009 годзе ён склаўся 13,2 працэнта, а ў 2010 годзе — 16,8 працэнтаў. Мы ўпэўнены, што навуковая работа ў аспірантуры — гэта сумесная «творчасць» аспіранта і яго навуковага кіраўніка. Таму эфектыўнасць аспірантуры залежыць як непарарэдна ад аспіранта, так і ад яго навуковага кіраўніцтва. І зусім невыпадкова ва ўніверсітэце распрацаваны цэлы комплекс мер для заахвоўвання супрацоўнікаў, якія эфектыўна працуюць са студэнтамі і аспірантамі і ўнеслі значны ўклад ва ўдакананненне арганізацыі навукова-даследчых работ студэнтаў і аспірантаў і падтрымоўку кадровай вышэйшай кваліфікацыі.

— А як яны ацэньваюць стан матэрыяльна-тэхнічнай базы ўніверсітэта? Бо для таго, каб займацца сур'ёзнай навуковай работай, аднаго толькі тэарэтычных ведаў, на

жаль, недастаткова. Неабходна яшчэ і сучаснае абсталяванне...

— Азначу, што на самым высокім дзяржаўным узроўні вырашэнню гэтага пытання аказваецца сур'ёзная падтрымка, выдаткоўваюцца дастаткова буйныя сумы для набыцця ўнікальнага дарагога абсталявання, на якое ва ўніверсітэце не заўсёды хапае ўласных сродкаў. Далей гэтае абсталяванне паступае ў Цэнтры калектывага карыстання БДУ. Імкнёмся набываць такія прыборы, якія могуць вырашыць пытанні многіх даследчыкаў і быць карыснымі і фізікам, і хімікам, і радыёфізікам, і біёлагам. Вельмі важна, што доступ да гэтай тэхнікі маюць як нашы масціцы навукоўцы, так і студэнты, уцягнутыя ў навуковыя праекты.

Летась, напрыклад, у сценах нашага ўніверсітэта «пранісала» суперкамп'ютарная тэхніка. Кошт суперкамп'ютара «СКІФ К-1000-05» складала каля 840 тысяч долараў ЗША. Аднак БДУ атрымаў гэтую «чуда-тэхніку» ад Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, спецыяльна якой шычывалі над яе стварэннем, абсалютна бясплатна. Дарэчы, наш рэктар Сяргей Абломеяка таксама мае самае непарарэднае дачыненне да стварэння «СКІФа», паколькі раней ён узначальваў інстытут, задзейнічаны ў рэалізацыі праграмы Саюзаў дзяржаў. Доступ да вылічальных магчымасцяў суперкамп'ютара атрымалі ўсе карыстальнікі карпаратыўных сетак БДУ, а гэта, між іншым, больш як 4 тысячы камп'ютарызаваных месцаў. Хуткасць усталяванага ў БДУ суперкамп'ютара складала 2,5 трлн аперацый у секунду. Такая фантастычная хуткасць дазваляе арганізаваць навуковыя даследаванні паралельна па некалькіх навірках, прычым абсалютна не звязаных паміж сабой. Пошук задач для суперкамп'ютара — надзвычай цікавая задача, над якой таксама трэба думаць.

— А наколькі эфектыўна развіваецца міжнародная дзейнасць БДУ ў галіне падрыхтоўкі кадровай вышэйшай кваліфікацыі?

— Развіццё супрацоўніцтва з замежнымі краінамі ў навуковай сферы і падрыхтоўкі кадровай вышэйшай навуковай кваліфікацыі — адзін з прыярытэтаў дзяржаўнай палітыкі. І мы падыходзім да яго рэалізацыі вельмі адказна. Сёння ў БДУ навукоўцамі 84 замежных аспірантаў: гэта грамадзяне Кітайскай Народнай Рэспублікі, Ірака, Лівіі і Ірана. Напрыканцы 2007 года была створана сумесная беларуска-кітайская аспірантура, а ў 2010 годзе было заключана пагадненне аб стварэнні сумеснай аспірантуры паміж Белдзяржуніверсітэтам і Далёкім поўднёвым ўніверсітэтам.

Таксама ў нас падпісаны пагадненні ў галіне навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва і выканавання кантрактаў з навуковымі ўстановамі і арганізацыямі 36 краін свету, у прыватнасці, з Расіяй, Германіяй, Польшчай, Украінай, Літвой, Італіяй, Францыяй, Чэхіяй, Кітаем, Карэяй і іншымі. Прыязду толькі адну лічбу: аб'ём экспарту навукаёмкай прадукцыі БДУ склаўся штогод больш як мільён долараў ЗША. Але мы будзем гэты паказчык і далей нарощваць...

Гутарку вяла Надзея НІКАЛАЕВА.

Абтурыент-2011

На філфаку БДУ будучы рыхтаваць спецыялістаў па дзелавай камунікацыі

З 2011 года ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце адкрываецца спецыяльнасць «Фізіка інжынер» (з прываеннем спецыяльнасці «Біёлаг. Мікрабіялогія») і «Біяхімія» (з прываеннем спецыяльнасці «Біёлаг. Біяхімія»). У Інстытуце бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ адкрываецца спецыяльнасць «Кіраванне інфармацыйнымі рэсурсамі» з прываеннем спецыяльнасці «Менеджар-эканаміст інфармацыйных сістэм». На спецыяльнасці «Фізіка» — новы напрамак «Фізіка нанаматэрыялаў і нанатэхналогій» з прываеннем спецыяльнасці «Фізіка. Інжынер», на спецыяльнасці «Геаграфія» — напрамак «Космааэракартаграфія» з прываеннем спецыяльнасці «Геаграф. Картограф».

З'яўца і два новыя напрамкі падрыхтоўкі спецыялістаў на філфагінным факультэце.

— На жаль, апошнім часам мы заўважылі, што інтарс у абтурыенту да філфагіннага факультэта, у прыватнасці, да рускай і беларускай філалогіі, пачаў прыкметна зніжацца, — канстатавала начальнік Галюнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы Юдзіціна ХУХ-ЛЫНДЗІНА. — Магчымым стрымліваючым фактарам для маладых людзей з'яўляецца неабходнасць здачы пры паступленні непарарэдна з іх экзамену па рускай ці беларускай літаратуры — гэтыя дзве дысцыпліны, як вядома, вынесены за межы цэнтралізаванага тэсціравання. Не выключана таксама, што маладыя людзі памылююцца лічыць, што пасля заканчэння філфака ў іх ёсць толькі адзін шлях для працаўладкавання — настаўніцтва ў школе. Але гэта не зусім так.

На спецыяльнасцях «Руская філалогія» і «Беларуская філалогія» адкрыты такія напрамкі, як «Літаратура-рэдакцыйная дзейнасць» і «Камп'ютарнае забеспячэнне», а цяпер з'явіцца і яшчэ адзін новы напрамак — «Дзелавае камунікацыя». Выпускнікам будзе прывісвоўвацца кваліфікацыя «Філаг. Выкладчык беларускай (або рускай) мовы і літаратуры. Спецыяліст па дзелавай камунікацыі». Да таго ж у рамках «Рускай філалогіі» з'явіцца новы напрамак «Руская мова як замежная», дзе будучы рыхтаваць выкладчыкаў для работы з замежнымі грамадзянамі, якія маюць намер навукавацца ў Беларусі. Размеркаванне па напрамках падрыхтоўкі будзе ажыццяўляцца толькі пасля заканчэння другога курса.

На філфаку шмат робіцца для таго, каб пашырыць сферу прымянення ведаў яго выпускнікоў. Сёння філфагам знаходзіцца работа ў цэнтры інфармацыйных тэхналогій, у навуковых і навукова-практычных цэнтрах, якія займаюцца пытаннямі камп'ютарнай апрацоўкі тэксту і маўлення. Распрацоўка любога праграмага прадукту або тэкставых перакладчыкаў не абыходзіцца без філфагаў. Выпускнікі філфака БДУ працуюць у рэдакцыях газет, часопісаў, на радыё і тэлебачанні, у літаратурных музеях, архівах, аддзелах рэдкіх кніг і рукапісаў бібліятэк, рэфэрэнцый, перакладчыкаў, у рэкламных агенцтвах і турыстычных фірмах. Судовыя спрэчкі па абароне аўтарскіх правоў, па абароне годнасці грамадзян невырашальныя без правядзення рознага роду экспертыз тэксту,

вусных выязванняў і нават асобных слоў, што, у сваю чаргу, абумовіла прысутнасць філфагаў нават у сістэме правахвоўных арганізацый.

Па словах Сяргея Абломеякі, на сённяшні дзень у БДУ навукавацца больш як 2 тысячы замежных грамадзян з 48 краін свету. Сярод студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў БДУ ёсць грамадзяне Кітая, Расіі, Туркменіі, Балгарыі, Венгрыі, Германіі, Польшчы, Нідэрландаў, Румыніі, Францыі, Швецыі, Эстоніі, Японіі, ЗША, Ізраіля, Паўднёвай Карэі, Літвы, Латвіі, Бразіліі, Сірыі і іншых краін свету. Летась падрыхтоўка ў магістратуры пачала ажыццяўляцца ў тым ліку і на англійскай мове, што аўтаматычна павялічыла інтарс з боку замежных грамадзян да навування ў БДУ на другой ступені вышэйшай адукацыі. Да таго ж, згодна з Кодэксам аб адукацыі, які ўступіў у дзядзены з 1 верасня бягучага года, навуванне ў магістратуры можа быць цяпер не толькі з прыцэлам на навуковую дзейнасць і здачу кандыдацкіх экзаменаў, але і з практыка-арыентаваным прыцэлам, што таксама павінна дадаткова зацікавіць замежных грамадзян.

— За два апошнія гады ва ўніверсітэце было шмат зроблена для павышэння якасці засваення слухачамі факультэта даўняўверсітэцкай адукацыі рускай мовы, на якой ажыццяўляецца навуванне ў беларускіх ВНУ, — паведаваў дэкан факультэта Вячаслаў МАЛАФЕЕВ. — У аснове навукавага працэсу ляжыць вывучэнне рускай мовы, літаратуры і прадметаў будучай спецыяльнасці. Тылавае праграма разлічана на 1200 гадзін. Навуванне доўжыцца 10 месяцаў, пасля чаго з яго слухачамі праводзіцца гутарка, каб ацаніць, ці гатовы яны для далейшага навування ў ВНУ. Хачу сказаць, што кожны трэці слухач факультэта даўняўверсітэцкай адукацыі з Кітая яшчэ на радзіме праходзіць курс падрыхтоўкі па рускай мове, што значна спрашчае нашы задчы. Разам з тым, мы выйшлі ў Міністэрства адукацыі з прапановай аб уядзненні для выпускнікоў факультэта даўняўверсітэцкай адукацыі тэста на веданне рускай мовы пры атрыманні пасведчання, якое дае ім магчымасць паступаць у вышэйшыя навукальныя ўстановы Рэспублікі Беларусь і краін СНД. Вядома, мы разумеам, што абавязкова тэсціраванне па рускай мове можа когаосьці ў іншаземцаў адштурхнуць. Тым не менш тэст для замежных грамадзян па мове, на якой ажыццяўляецца навуванне ў ВНУ, — гэта звычайная сувесная практыка. А паколькі якаснае авалоданне рускай мовы з'яўляецца галоўнай умовай для авалодання праграмай вышэйшай школы, то мы лічым, што трэба рабіць выбар не ў бок колкасіі, а на карысць якасці, каб не пацярпела дзелавае рэпутацыя БДУ. Устанавіўшы пэўны бар'ер, мы можам істотна палепшыць якасны склад першакурснікаў, бо, як сведчыць наша практыка, самы цяжкі для іншаземцаў час — гэта навуванне на першым-другім курсах.

Надзея НІКАЛАЕВА.

У лабараторыі лазернай фізікі. На здымку: аспірант кафедры лазернай фізікі і спектраскапіі Андрэй СТАНКЕВІЧ і вядучы лабарант Грына ПІСАКОВА.

Справа ў тым, што нават пасля выдалення злякаснай пухліны няма ніякай гарантыі, што ў арганізме хворавецца не засталася адзінаквыя ракавыя клеткі і што ўдасца пазбегнуць рэцыдыву хваробы. Да апошняга часу адзіным спосабам нейтралізаваць «агентаў-адзіночак» раку была хіміятэрапія. Але ў хіміятэрапіі ёсць шмат заган і маларэальных эфектаў, яна б'е па ўсім арганізме, таму многія яе пераносяць з вялікімі цяжкасцямі. Клінічныя даследаванні беларускага прапарата былі праведзеныя ў РНПЦ неўралогіі і нейрахірургіі і ў РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі. Было даказана, што прымяненне «Цысплацэла» ў комплекснай тэрапіі пухлін галаўнога мозгу павялічвае працягласць жыцця хворых больш чым удвая, у выпадку першасных і рэцыдыўных пухлін шчы і галавы прыводзіць да поўнага выздараўлення ў 51 працэнта пацыентаў і скарачэнню колькасці рэцыдываў на 25-40 працэнтаў у параўнанні з традыцыйным лячэннем.

былі пастаўлены ў гаспадаркі Ірана і Туркменістана. Ці ёсць яшчэ адна цікавая тэхналогія: насенне апрацоўваецца гелем, які ўтварае вакол і абалонку-капсулу, што дазваляе ўтрымліваць вільгасць, пахвыўныя рэчывы і хімічныя сродкі аховы раслін. Апрацаванаму такім чынам насенню ўжо ў найменшай ступені могуць прагражаць неспрыяльныя ўмовы на двораў, што становіцца ўплывае на іх рост і развіццё. У выніку ўраджайнасць культур павышаецца на 10-15 працэнтаў.

Сярод распрацовак, што ўжо прымяняюцца на практыцы, можна адзначыць таксама апаратна-праграмы комплекс аперацыйнага кантролю за станам лясоў, медыка-спартыўнае абсталяванне, сістэму выяўлення ландшафтных пажаўраў і экалагічнага маніторынгу, сарбенты для ачышчэння сцэкавых вод прамысловых прадпрыемстваў.

Ёсць у нашым арсенале і тэхналогія вызначэння спраўданаці прадук-

Наша спадчына

БЕЛАРУСКІ МУЗЕЙ ЛУЦКЕВІЧА Ў ВІЛЬНІ: ВІРТУАЛЬНЫ

Праект віртуальнай рэканструкцыі музея Івана Луцкевіча ствараецца дзеля вываення самасвядомасці.

Расшнне аб стварэнні канцэпцыі такога музея менавіта ў такім варыянце прынятае на пасяджэнні Камісіі пры Савете Міністраў Рэспублікі Беларусь па выяўленні, вяртанні, сумесным выкарыстанні і ўвядзенні ў навуковы і культурны абыход нацыянальных культурных каштоўнасцяў, якія знаходзяцца за межамі Беларусі.

Віртуальны музей Луцкевіча, паводле задумы, можа раскрывць значную старонку беларускай і еўрапейскай гісторыі, дапаможа знайсці адказы на шматлікія пытанні ў галіне нацыянальнай культуры. Акрамя таго, праект накіраваны на пашырэнне беларускай прысутнасці ў інтэрнэт-прасторы праз ідэнтыфікацыю нацыянальных здабыткаў.

Акрамя таго, на пасяджэнні Камісіі ішла гаворка аб стварэнні каністэпцыі аўтаматызаванай базы звестак нацыянальных культурных каштоўнасцяў, якія знаходзяцца за межамі Беларусі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

У бліжэйшыя пяць гадоў у Мінску намечана ўзвесці 7,5 млн квадратных метраў жылля

У Мінску ўжо пачалося актыўнае асаўенне пад жыллёвае будаўніцтва тэрыторыяў за межамі калёндарнай дарогі. Згодна з генпланам горада, намечана будаўніцтва як мінімум 10 новых мікра-раёнаў: Шчомысліца, Сеніца, Баравая, Захень, Лябяжы, Тарасава, Ельніца, Усходні, Валкі Трасцянец, Копішча.

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2011 года — запаяніце картку ўдзельніка, выразіце і дасылаіце яе да 8 красавіка ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Падпісчык можа выйграць прас, пыласос, тэлевізар або печ ЗВЧ. Розыгрыш прызоў адбудзецца 11 красавіка 2011 г., вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» па 20 красавіка 2011 г.

Дастаўку тэлевізараў і печы ЗВЧ ажыццяўляе рэдакцыя. Астатнія прызы можна атрымаць у рэдакцыі па 31 чэрвеня 2011 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2010 года і пашпарта. Пасля 31 чэрвеня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» па 01.03.11 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 01.03.11 па 30.06.11.

Пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1859 ад 25.02.11, выдана Міністэрствам гандлю РБ.

4 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2011 года

Прозвішча, імя, адрас па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (адраснае сувязі) на II кв. або 1-е паўг. 2011 года

Жатні адрас і тэлефон _____ (індэкс)

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы)

Куды _____ (адрас)

_____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

_____ (адрас)

_____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

_____ (адрас)

_____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

_____ (адрас)

_____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

_____ (адрас)

_____ (паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

_____ (адрас)

Ф. ЦП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету «ЗВЯЗДА» з бясплатнымі

